

การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตามทัศนะของนักศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมชาย อรัญนันต์ชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.อรรณพ โพธิ์สุข)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...เดือน...พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนามรงค์ กรรมการที่ปรึกษา และ ดร.อรรถพล โพธิ์สุข กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ในการให้คำแนะนำข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถาม รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมาก

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากคุณศรีธนา สุวรรณสัมฤทธิ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ในการวิจัยข้อมูล และให้ความช่วยเหลือด้วยดีมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอบแต่มารดา ภรรยา และบุตร ของผู้วิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ - อาจารย์ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยสร้างพื้นฐานการศึกษา และอบรมสั่งสอนให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สมชาย อรัญอนันต์ชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายและปรัชญาของการแนะแนว	13
ความมุ่งหมายของการจัดบริการแนะแนว.....	16
ความเป็นมาของการแนะแนว	17
หลักการจัดการบริการแนะแนว.....	23
การจัดบริการต่าง ๆ ในงานแนะแนว.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	39
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการวิจัย	58
วิธีการดำเนินการวิจัย	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	75
ประวัติย่อของผู้วิจัย	87

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาเอก	39
2	จำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชาเอก	45
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษาต่อ การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม และเป็นรายด้าน	47
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการสนเทศ ตามทักษะของนักศึกษา	48
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการให้คำปรึกษา ตามทักษะของนักศึกษา	51
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ตามทักษะของนักศึกษา	53
7	การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทักษะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ	55
8	การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทักษะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร อายุ	56
9	การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนว ตามทัศนคติของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาเอก	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยอยู่ในกระแสของการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นผลสะท้อนของยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสาร วิทยาการรวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ สภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในรูปแบบใหม่จึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวางอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน แนวโน้มของกระแสความเปลี่ยนแปลงนี้ ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ (วันชัย ศิริชนะ. 2537 : 4) ด้วยสภาพของสังคมเช่นนี้ คนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ทั้งเพื่อความอยู่รอดและความเจริญรุ่งเรืองของหน่วยงาน สังคมและประเทศชาติ (วันชัย ศิริชนะ. 2537 : 6) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) จึงได้มีการกำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาที่มุ่งไปที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนามีคุณธรรมและมีจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีทักษะความรู้ความสามารถพื้นฐาน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการจัดการ ฯลฯ (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2539 : 1 - 2) โดยทั้งหมดมีจุดมุ่งหมายสูงสุด เพื่อให้ประชาชนไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุขต่อไป (สงบ ลักษณะ. 2539 : 37)

ด้วยเหตุผลที่ประเทศชาติจะต้องตามให้ทันกับความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลกดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่สภาพปัจจุบันของสังคมไทยล้วนแล้วแต่มีปัญหาคือต้องการการได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งหากจะพิจารณาให้ละเอียดลึกซึ้ง มูลเหตุสำคัญที่ทำให้คนในสังคมมีปัญหาหรือสร้างปัญหาแก่สังคมอย่างมากมานั้น อาภา ถนุดช่าง (2539 : 21) ได้สรุปว่ามักมาจากเหตุดังต่อไปนี้เป็นการสำคัญ คือ

1. การที่คนไม่รู้จักตนเอง กล่าวคือ (1) ไม่รู้บทบาทของตนเอง เช่น ไม่รู้ว่าการเป็นลูกที่ดี พ่อแม่ที่ดี ครูที่ดี ศิษย์ที่ดี พระที่ดี นักการเมืองที่ดี เป็นอย่างไร จึงทำให้คนปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามบทบาทนั้น ๆ ความยุ่งเหยิงในสังคมจึงเกิดขึ้น (2) ไม่มีการประมาณตนเองว่าตน

มีฐานะอย่างไร ควรใช้จ่ายหรือดำรงตนอย่างไร จึงจะเหมาะสมไม่เกิดปัญหาหนี้สินที่ทำให้มีปัญห่อื่น ๆ ตามมา (3) ไม่รู้ความสามารถ ข้อจำกัดหรือจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง จึงไม่สามารถเลือกเรียนเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตน หรือใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ทำให้มีการเลือกการตัดสินใจที่ผิดพลาด ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างมากมายในชีวิต

2. การขาดค่านิยมที่ดีงามที่เป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นมนุษย์ เช่น การพึ่งตนเอง การไม่เอาเปรียบเบียดเบียนผู้อื่น ความมีจิตเมตตา กรุณา เป็นต้น

3. การขาดความสามารถในการใช้ปัญญาหรือวิธีคิดระดับสูง (High Level Thinking) เช่น ความคิดเชิงวิเคราะห์ ประเมินและตัดสินใจแก้ปัญหา ซึ่งการขาดความสามารถด้านนี้ ทำให้คนตกเป็นเหยื่อของการชักจูงหรือเป็นคนคิดง่าย ๆ คิดสั้น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความผิดพลาดเสียหายทั้งในด้านระดับบุคคลและระดับประเทศได้

4. การขาดความรู้ในภูมิธรรมชาติทั้งด้านวัตถุจิตใจหรือในด้านมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้คนไม่สามารถรักษาสภาวะสมดุลที่ดีและก่อให้เกิดปัญหามานานาประการทั้งสุขภาพกายและจิต ฉะนั้น ถ้าจะให้การจัดการศึกษาสามารถพัฒนาคนให้มีศักยภาพทั้งต่อตนเองและต่อประเทศชาติ สถาบันการศึกษาจึงควรจะต้องเน้นกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่ทำให้คนรู้จักตนเอง มีค่านิยมพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ มีความสามารถในการคิดระดับสูง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิธรรมชาติ และมีความสามารถในการปรับตัวรับกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ซึ่งการพัฒนาคุณสมบัติดังกล่าวให้เกิดขึ้นนั้น ก็จะต้องอาศัยระบบการแนะแนวในสถาบันที่มีประสิทธิภาพ (อาภา ถนัดช่วง. 2539 : 21)

การแนะแนว หมายถึง กิจกรรมและกระบวนการช่วยเหลือให้ผู้รับบริการแนะแนวสามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง (วีระ บารุงรักษ์. 2538 : 7) การแนะแนวในประเทศไทยเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตลอดจนทำประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวมของบ้านเมือง (คัทลียา. 2538 : 20) งานแนะแนวนับว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาหนึ่งที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้คนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ของสังคมประเทศชาติได้ โดยเฉพาะ โลกยุคใหม่ที่ก้าวล้ำไปด้วยเทคโนโลยีและกระแสวัฒนธรรมที่สับสน (สงบ ลักษณะ. 2539 : 38) การแนะแนวจึงอาจกล่าวได้ว่า

เป็นเรื่องที่ติดตัวและควบคู่กับชีวิตมนุษย์ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะหากบุคลากรงานแนะแนวให้การแนะแนวกับบุคคล โดยเฉพาะในสถานศึกษา การแนะแนวก็จะช่วยให้บุคคลนั้นได้รู้จัก เข้าใจตนเอง รู้จักโลกแวดล้อมหรือรู้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ รู้จักเลือกหรือตัดสินใจอย่างฉลาด รู้จักวิธีการพัฒนาตนเองและประเมินตนเอง (อาภา ถนัดช่าง, 2539 : 22) และทั้งหมดก็จะช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องต่อไปในอนาคต หรือหากจะมีปัญหาเกิดขึ้น บุคคลนั้นก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีแนวทางที่ถูกต้องได้ (คัทลียา, 2539 : 15) สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องจัดบริการแนะแนว เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาอันเป็นการช่วยเหลือให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถ จนประสบความสำเร็จในการเรียน และการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลเจริญงอกงามและพัฒนาอย่างเต็มที่ ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและปรับตัวได้ตลอดจนรู้จักนำประสบการณ์ของตนเองและสิ่งแวดล้อมมาใช้ทำให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเอง นำตนเองและปรับตนเองได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2540 : 261) เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาในระบบเปิด มีลักษณะที่สำคัญคือ เปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีคุณสมบัติพื้นฐานเข้าศึกษาได้ โดยไม่ต้องมีการสอบคัดเลือกและไม่จำกัดจำนวนรับหรือความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามสาขาที่ตนปรารถนา เพราะถือว่านักศึกษาต้องรู้ว่าตนต้องการอะไร และมีความถนัดด้านไหน เพื่อสามารถทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองไปสู่สิ่งที่ตนต้องการให้ดีที่สุด ระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเน้นการสอนแบบระบบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงจะต้องฝึกฝนตนเองให้มากที่สุด มหาวิทยาลัยยังเปิดโอกาสให้นักศึกษามาเรียนเป็นประจำที่มหาวิทยาลัย มาเรียนเป็นครั้งคราว หรือจะเรียนด้วยตนเองทางสื่อการสอนทางไกลก็ได้ จากลักษณะของสถาบันดังกล่าว มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงมีความแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับ สภาพแวดล้อมของสถาบัน ลักษณะของผู้เรียน จำนวนผู้เรียน และวิธีการเรียนการสอน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะนักศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ควบคุมตนเอง ฝึกฝน

ตนเองและรู้จักประเมินตนเอง ตลอดระยะเวลาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจึงมีความใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าอาจารย์และมีความเป็นอิสระในการใช้ชีวิตในสถาบัน (ธนิตา วัฒนะโชติ. 2533 : 10 - 11) นอกจากนั้น จากการที่มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากในแต่ละปีการศึกษา จากสถิติของศูนย์บริการวิชาการและสนเทศ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผลมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2540 : 1) มีจำนวนนักศึกษาในปีการศึกษา 2540 ถึง 320,417 คน โดยในแต่ละวันจะมีนักศึกษามาเข้าชั้นเรียนเป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนจึงแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยแบบจำกัดรับทั่วไป ซึ่งทำให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงต้องหาทางปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศและสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น โดยมีการรวมกลุ่มกันเองและร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและอุดมคติของแต่ละกลุ่ม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ดังการวิจัยของทัศนีย์ ศิริวัฒน์ (2533 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาด้านการใช้เวลาว่างในระดับปานกลาง มีปัญหาด้านสังคม ด้านส่วนตัวและด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อยและนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนเป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านการใช้เวลาว่างปัญหาด้านสังคม ปัญหาส่วนตัวและปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ตามลำดับ

นอกจากนั้น จากการศึกษาของ ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2524 : 52 - 53) เกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นสาเหตุของการขาดสอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ยังได้พบว่าการติดธุระจำเป็น การดูตำราและเอกสารประกอบการเรียนไม่ทัน การไม่ได้ทบทวนบทเรียน การไม่มีโอกาสซักถามอาจารย์ผู้สอน การมีเวลาอ่านตำราน้อยเกินไป การมาฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัยน้อยครั้ง การมีเวลาฟังคำบรรยายจากโทรทัศน์และวิทยุน้อยครั้ง การต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ การมีปัญหากับการเงิน รวมทั้งความไม่สะดวกของนักศึกษาที่จะสอบในด้านสถานที่สอบภายนอกมหาวิทยาลัย เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาต้องขาดสอบ ซึ่งการขาดสอบส่งผลให้นักศึกษามีปัญหาในการเรียน ดังผลการวิจัยของ นงเยาว์ ชาอุดมรงค์ และประเทือง ธนียผล (2530 : 149 - 150) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสอบตกของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงในวิชาบังคับพื้นฐานทั่วไปที่พบว่า

1. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีผลการเรียนวิชาพื้นฐานฯ อ่อนที่สุด โดยเฉพาะวิชาภาษา ปรัชญา สังคมวิทยา และการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาพื้นฐานฯ ดีกว่าทุกคณะ และโดยทั่วไปจัดว่าอยู่ในระดับค่อนข้างดีในทุกวิชาว่าทุกคณะ

2. ในด้านการให้บริการแนะแนว ได้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่รู้ว่ามีการแนะแนว การศึกษาของแต่ละคณะ แต่ร้อยละ 62.6 ของนักศึกษาไม่เคยใช้บริการแนะแนว สำหรับ นักศึกษาที่มาใช้บริการแนะแนวส่วนใหญ่มีปัญหาในประเด็นเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนร้อยละ 42.5 รองลงมาคือเรื่องปัญหาการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ร้อยละ 25.8 ปัญหาเรื่องเงินทุน การศึกษาร้อยละ 18.8 ปัญหาเรื่องงานอาชีพเมื่อจบการศึกษาแล้ว ร้อยละ 5.5 และปัญหา เรื่องการทำงานพิเศษระหว่างเรียน เพื่อหารายได้พิเศษร้อยละ 4.8 นอกจากนั้น นักศึกษาถึง ร้อยละ 98.1 ยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรจัดให้มีการเผยแพร่ ข่าวสารของบริการแนะแนวลงในข่าวรามคำแหง รองลงมาคือ ควรจัดให้มีการจัดรายการ แนะแนวทางโทรศัพท์ และจัดให้มีบริการแนะแนวทางวิทยุ

ในปี พ.ศ. 2540 มหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดทำการสอนระดับปริญญาตรีใน 7 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยได้จัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหา และการพัฒนานักศึกษาในบริการต่าง ๆ 5 ด้าน คือ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามและประเมินผล ซึ่งบริการต่าง ๆ นี้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริการการศึกษา แต่ในบางบริการก็ยังไม่ได้มีการดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบ เช่น บริการให้คำปรึกษาที่ยังไม่ได้มีอาจารย์แนะแนว ที่จบการศึกษาในสาขาวิชานี้โดยตรงมาปฏิบัติงานประจำ นอกจากนั้นตั้งแต่มหาวิทยาลัยเปิด ดำเนินการเรียนการสอนมา ก็ยังไม่ได้มีการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัด บริการแนะแนวของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงทำให้การจัดบริการแนะแนวของแต่ละคณะใน มหาวิทยาลัยรามคำแหงอาจยังไม่สามารถสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างแท้จริงที่จะ สามารถช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัว และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ตลอดทั้งมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วย ตนเอง

คณะมนุษยศาสตร์ (2536 : 2 - 3) เป็นส่วนราชการส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย รามคำแหง ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2514 โดยเปิดสอนในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือมีความรู้ความเข้าใจอย่างดี ในสาขาวิชาที่ศึกษา สามารถประยุกต์ความรู้เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

มีความรู้และทักษะทางมนุษยศาสตร์ และสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต และในการประกอบอาชีพตามที่ถนัด รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีระบบ และมีเจตคติและรสนิยมที่ดี มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางสามารถปรับตัวได้กับสังคมอย่างเหมาะสม สำหรับคณะมนุษยศาสตร์ นอกจากอาจารย์ผู้สอนแล้ว ยังมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการนักศึกษา คือ งานบริการการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นหน่วยทะเบียนและประเมินผลการศึกษา หน่วยกิจการนักศึกษา หน่วยส่งเสริมพัฒนาวิชาการ และหน่วยโสตทัศนศึกษา สำหรับหน่วยกิจการนักศึกษายังมีหน้าที่ในการให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษา โดยมีหัวหน้าหน่วย หัวหน้าหมวด และนักวิชาการศึกษาผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษา ซึ่งในวันหนึ่ง ๆ จะมีนักศึกษามาขอรับบริการขอคำปรึกษา ประมาณ 50 - 100 คน ต่อผู้ให้คำปรึกษา 3 คน ประเด็นที่มาขอคำปรึกษา มีทั้งเรื่องการศึกษา อาชีพ ทุนการศึกษา และปัญหาส่วนตัว นอกจากนั้นยังให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลแก่นักศึกษา รวมทั้งการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยในทุก ๆ เรื่องด้วย

การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรวมคำแหง ได้ดำเนินการให้บริการต่าง ๆ ดังนี้

1. บริการสนเทศ (Information Service) ได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 จัดการปฐมนิเทศ
 - 1.2 จัดทำป้ายนิเทศบริการข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ
 - 1.3 จัดทำป้ายนิเทศบริการแหล่งหางานทำเพื่อการประกอบอาชีพ
 - 1.4 จัดทำคู่มือแนะแนวการศึกษา และข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่นักศึกษาควรทราบ
 - 1.5 จัดการบรรยายประจำภาคเรียน โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายหรืออภิปรายในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การปรับตัวในสังคม และเรื่องอื่น ๆ
 - 1.6 จัดปัจฉิมนิเทศแก่นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์
2. บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) โดยให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล รวมทั้งที่ขอรับคำปรึกษาทางจดหมาย โทรศัพท์ และมาติดต่อด้วยตนเองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ดังนี้

2.1 การลงทะเบียน

2.2 การเรียนตามหลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์ หลักเกณฑ์การเรียนวิชา
พื้นฐานทั่วไป วิชาเอก วิชาโทและวิชาเลือกเสรี

2.3 การย้ายคณะ ย้ายสาขาวิชา

2.4 การเรียนครบหลักสูตร

2.5 การเทียบโอนรายวิชาของวิชาต่างสถาบันและการเทียบโอนนักศึกษา 8 ปี
สมัครใหม่ต่อเนื่อง และปริญญาที่ 2

2.6 การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

3. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) การจัดวางตัวบุคคลทางด้านการ
การศึกษาและอาชีพ เป็นกิจกรรมที่สำคัญเพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาได้ประสบผลสำเร็จตามความ
ต้องการ ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนตามความถนัดและความสนใจ

3.2 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวของนักศึกษา

3.3 การจัดหาทุนการศึกษา และการหางานทำ

3.4 การจัดการบรรยายและอภิปรายเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อและ
การประกอบอาชีพ

3.5 การปัจฉิมนิเทศ

3.6 การติดตามผลการประกอบอาชีพ

ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการจัดบริการแนะแนวที่ผ่านมา ได้พบปัญหา
ต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ (ดวงอมร พรหมงาม
เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สมชาย อรัญนันต์ชัย เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หน่วยกิจการนักศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2540) พบว่า การจัดบริการ
สนเทศ ในขณะยังขาดการจัดกระทำข้อมูลเพื่อบริการให้กับนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง ขาดการ
ประสานงานระหว่างคณะกับสำนักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้อสนเทศทางการศึกษา อันจะเป็น
ประโยชน์กับนักศึกษา ซึ่งในบางครั้งนักศึกษาได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนปัญหาเรื่องการขาด
งบประมาณในการจัดทำเอกสารทางด้านบริการสนเทศ และการขาดอุปกรณ์สำหรับเก็บข้อมูล

ที่ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันในการที่จะจัดทำข้อมูลสนเทศ บัญหาบอร์คต่าง ๆ
ไม่ได้มาตรฐานต่อการให้ข้อมูลและผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องบริการแนะแนว
ค่อนข้างน้อย

การจัดบริการให้คำปรึกษา จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในงานแนะแนวของ
คณะมนุษยศาสตร์ (นิตยา ชอบชื่นสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สมชาย อรัญอนันตชัย
เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 9
สิงหาคม 2540) พบว่า ด้านบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการแนะแนวให้คำปรึกษาและ
จำนวนบุคลากรสำหรับให้คำปรึกษาส่วนใหญ่ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่มีจำนวนมาก อีกทั้ง
สถานที่ในการให้คำปรึกษาไม่เหมาะสม ไม่มีห้องสมุดอาชีพอันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา
ตลอดจนการขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนเพื่อการแนะแนว

การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในงานแนะแนว
ของสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล (พรพิมล ดิษฐาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์,
สมชาย อรัญอนันตชัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยแนะแนวการศึกษา สำนักบริการทางวิชาการ
และทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2540) พบว่า
ขาดการวางแผนและการจัดระบบที่ดีควรจะกำหนดเป็นปฏิทินการจัดกิจกรรมเป็นประจำปีการศึกษา
ปัญหาเรื่องทุนที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษาแต่ละต่าง ๆ นั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบจะมี
นักศึกษาที่ทราบคือนักศึกษาที่สนใจและมาเรียนเป็นประจำเท่านั้น อีกทั้งควรจะมีการจัดกิจกรรม
เกี่ยวกับการบริการจัดหางานโดยประสานงานกับกระทรวงสวัสดิการแรงงานและสังคม
ตลอดจนควรจะมีกิจกรรมในเรื่องระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรมให้กับนักศึกษาด้วย

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ทำหน้าที่
โดยตรงในการจัดบริการแนะแนว จึงสนใจศึกษาการจัดการบริการแนะแนวของ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของนักศึกษา เพื่อจะได้นำผลการวิจัย
ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวของมนุษยศาสตร์ในมหาวิทยาลัย
รามคำแหงให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ อันจะ
เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล
2. เปรียบเทียบการจัดการบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และสาขาวิชาเอก

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร และบุคลากรในงานแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการพิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานการจัดกิจกรรม การปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานแนะแนวของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการบริการแนะแนวที่ต้องการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ใน 9 สาขาวิชาเอก รวมจำนวนทั้งสิ้น 40,579 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 อายุ แบ่งเป็น

3.1.2.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี

3.1.2.2 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี

3.1.2.3 อายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป

3.1.3 สาขาวิชาที่ศึกษา

3.1.3.1 สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

3.1.3.2 สาขาวิชาเอกภาษาไทย

3.1.3.3 สาขาวิชาเอกประวัติศาสตร์

3.1.3.4 สาขาวิชาเอกฝรั่งเศส

3.1.3.5 สาขาวิชาเอกเยอรมัน

3.1.3.6 สาขาวิชาเอกปรัชญา

3.1.3.7 สาขาวิชาเอกสื่อสารมวลชน

3.1.3.8 สาขาวิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

3.1.3.9 สาขาวิชาเอกสารสนเทศศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการบริการแนะแนว 3 ด้าน คือ

3.2.1 บริการสนเทศ

3.2.2 บริการให้คำปรึกษา

3.2.3 บริการจัดวางตัวบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะ หมายถึง ความรู้สึกรู้สึก หรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 ในลักษณะ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางบวกหรือลบ สามารถวัดออกมา
 เป็นคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปคำนวณทางสถิติ แล้วแปลความหมายได้ ในวิจัยนี้
 หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ ที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนว
 ของมนุษยศาสตร์

2. การจัดบริการแนะแนว หมายถึง การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในการให้บริการแก่นักศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนานักศึกษาให้มีความเจริญงอกงาม เป็นการเตรียมพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต สามารถรู้จัก และเข้าใจตนเอง รู้จักศึกษาปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น รวมทั้งสามารถรับผิดชอบตนเองอย่างดีที่สุด โดยหลักการประกอบด้วยบริการ 5 ด้าน คือ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผลและประเมินผล ในวิสัยนี้หมายถึง การจัดบริการแนะแนวให้นักศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วยบริการต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

2.1 บริการสนเทศ หมายถึง บริการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับด้านการศึกษา การเลือกอาชีพ และการปรับตัวในสังคม ให้นักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ

2.2 บริการให้คำปรึกษา หมายถึง บริการที่ให้ความช่วยเหลือให้นักศึกษาให้เข้าใจตนเอง สามารถเลือกตัดสินใจได้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและส่วนตัว ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้เป็นอย่างดี

2.3 บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง บริการที่ช่วยนักศึกษาในการเลือกแนวทางด้านการศึกษา กิจกรรม ทักษะการเรียนรู้ การทำงานและโครงการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้อย่างเหมาะสม

3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทั้ง 9 สาขาวิชาเอก ได้แก่ สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ปรัชญา สื่อสารมวลชน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และสารสนเทศศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540

4. มหาวิทยาลัยรามคำแหง หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาแบบตลาดวิชาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาและส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจเข้าศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย โดยไม่ต้องมีการสอบคัดเลือกและรับไม่จำกัดจำนวน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวม และเป็นรายด้าน แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวม และเป็นรายด้าน แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาต่างสาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวม และเป็นรายด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของนักศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ สำคัญ ดังนี้ ความหมายและปรัชญาของการแนะแนว ความมุ่งหมายของการจัดการ บริการแนะแนว ความจำเป็นของการแนะแนว หลักการจัดการบริการแนะแนว การจัดการบริการต่าง ๆ ของการแนะแนวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและปรัชญาของการแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว

คำว่า "แนะแนว" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Guidance" ซึ่งได้มีนักจิตวิทยา หลายท่านให้ความหมายไว้หลายแนวทางดังต่อไปนี้ วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 8) ได้ให้ ความหมายว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง รวมทั้งเข้าใจ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว รู้จักคิดและใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจด้วยตนเอง สามารถปรับตัว เข้ากับสภาพแวดล้อมและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับ วีระ บารุงรักษ์ (2538 : 7) กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวว่า คือ กิจกรรมและกระบวนการช่วยเหลือให้ ผู้รับบริการแนะแนวสามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่เหมาะสม ได้ด้วยตนเอง ปัญหาและความต้องการดังกล่าว อาจจะเป็นเรื่องของการศึกษาซึ่งเรียกว่า "การแนะแนวการศึกษา" เรื่องของการอาชีพซึ่งเรียกว่า "การแนะแนวอาชีพ" และเรื่องอื่น ๆ ในชีวิต ซึ่งอาจจะเรียกว่าการแนะแนวชีวิต เป็นต้น นอกจากนี้ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 26) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่าเป็นกระบวนการของการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจ ตนเอง เพราะการเข้าใจตนเองนั้น จะส่งผลกระทบกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในอนาคต การรู้จักและเข้าใจตนเองจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถตัดสินใจเลือกการประกอบอาชีพหรือรู้จัก ปฏิบัติตัวเพื่อจะอยู่ในสังคม และรู้จักดำเนินชีวิตของตนให้ดีและมีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปใน ทานองเดียวกันกับ ทศนิยม ศิริวัฒน์ (2540 : 25) ที่ได้กล่าวถึง การแนะแนวว่าเป็น กระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการช่วยให้รู้จักและเข้าใจ

ตนเอง ช่วยให้ได้ใช้ความสามารถ ความสนใจและคุณลักษณะอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ช่วยให้มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของตนเอง ได้อย่างฉลาดรวมทั้งช่วยให้สามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และสังคมได้อย่างเต็มที่

ครัมโบลซ์ (Kruboltz. 1970 : 365) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็น กระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือและนักแนะแนวที่ผ่านการฝึกฝนอบรมมาอย่างดี รวมทั้งผ่านการศึกษากลับกับการแนะแนวมาแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะช่วยเหลือให้ผู้ประสบปัญหาให้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะเผชิญกับสภาพความเป็นจริง และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ/ซึ่งสอดคล้องกับ กู๊ด (Good. 1973 : 270) ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถเสาะหาความรู้เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา การพัฒนาทางอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม นอกจากนั้น มิลเลอร์ (Miller. 1976 : 13) ก็ได้กล่าวว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง และมีการวางแผนในการพัฒนาระบบของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

จากคำจำกัดความต่าง ๆ ของการแนะแนว ดังกล่าวข้างต้น อาจจะสรุปความหมายของการแนะแนวได้ว่า การแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจว่าจะศึกษาด้านใดประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ให้พัฒนาตนเองให้ถึงที่สุดในทุกด้าน ตลอดจนการให้ครูอาจารย์ มีระบบข้อมูลที่ดีที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษาซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างให้การแนะแนวเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

ปรัชญาของการแนะแนว

ปรัชญาของการแนะแนว เป็นความเชื่อ ทศนะ หรือแนวคิดที่นักแนะแนว หรือผู้ปฏิบัติงานแนะแนวยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแนะแนว มีนักการแนะแนวหลายท่านได้กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนวไว้ ดังเช่น สุชา จันทน์เอม (2527 : 18 - 19) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของการแนะแนวว่า บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บุคคลแต่ละคนต้องการให้คนอื่นรักให้คนอื่นยอมรับว่าเขามีความสามารถ และเห็นความสำคัญของตน บุคคลแต่ละคนต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันจากผู้อื่นบ้าง ผู้แนะแนวควรช่วยบุคคลให้สามารถช่วยตนเองได้ พฤติกรรมทุก ๆ อย่างที่บุคคลแสดงออกย่อมมีสาเหตุทั้งสิ้นซึ่งสอดคล้องกับ ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ (2528 : 51 - 53) ได้กล่าวว่า ปรัชญาของการแนะแนวตั้งอยู่บนรากฐานของการยอมรับศักดิ์ศรีและคุณค่าของเอกัตบุคลเป็นการให้การศึกษาคัดแก่นักเรียน จึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปตามลำดับ เป็นการฝึกหัดให้เกิดความสมัครใจ ช่วยให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจในการเลือก การวางแผน และการปรับตัวอย่างฉลาด มีการร่วมมือกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน และให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้ในตัวเองมากกว่าการแก้ปัญหา นอกจากนั้น วัฒน พัชราวนิช (2531 : 29) ยังได้กล่าวว่าการแนะแนว เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์จะช่วยเหลือบุคคลให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เป็นงานที่มีหลักเกณฑ์และมีระเบียบแบบแผนไม่ใช่จัดขึ้นมาอย่างไร้จุดหมาย การดำเนินงานแนะแนวจำเป็นต้องมีปรัชญาของการแนะแนวเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ซึ่งปรัชญาของการแนะแนวจะมุ่งส่งเสริมความหมายเกี่ยวกับการให้บริการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงาม งานแนะแนวจะดำเนินไปด้วยการฝึกหลักการในการให้ประโยชน์แก่บุคคลทุก ๆ คน ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 1) ที่ได้ให้แนวคิดอันเป็นปรัชญาของการแนะแนวว่า การจัดบริการการแนะแนวจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะแต่ละบุคคลต่างมีศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ รวมทั้งความรับผิดชอบในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน

กรมวิชาการ (2532 : 1) และทวีสิทธิ์ สัทธกร (2537 : 299) ได้กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนวที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้คือ

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และเจตคติ

2. บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีศักยภาพแฝงอยู่ในตน ควรพัฒนาให้เจริญขึ้นทุกด้าน
3. บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสาเหตุการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ
4. พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ การที่บุคคลแสดงออกอย่างใดหรือเป็นเช่นไร ย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ
5. บุคคลย่อมมีศักดิ์ศรีและต้องการการยอมรับซึ่งกันและกัน
6. ธรรมชาติของคนอยู่กันเป็นสังคม จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุป การจัดการบริการแนะแนว ควรมีปรัชญาที่มุ่งเน้นบุคคลแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมามีสาเหตุทั้งสิ้น การจัดการบริการแนะแนวจึงควรช่วยให้บุคคลรู้จักตัดสินใจ มีการวางแผนและการปรับตัวอย่างฉลาดและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ให้โอกาสทุกคนพัฒนาตนเองให้เจริญได้เต็มที่ จนสู่ความสามารถของตน

ความมุ่งหมายของการจัดการบริการแนะแนว

ความมุ่งหมายของการจัดการบริการแนะแนว มีขอบข่ายที่กว้างขวางโดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้ควรเน้นทั้งด้านการป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหา เพื่อให้บุคคลสามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและปรับตัวได้ และเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ พรหมริตา แส่นคำเครือ (2528 : 10) กล่าวถึงความมุ่งหมายที่สำคัญของการแนะแนวว่า คือการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองรู้จักโลก สามารถแก้ปัญหาได้ ช่วยตนเองได้และเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีความสุข สอดคล้องกับทองเรือน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ (2528 : 54 - 55) ที่ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการบริการแนะแนว ว่ามีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ การทำให้บุคคลพัฒนาตัวเองอย่างดีที่สุดทั้งทางด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ และช่วยให้บุคคลช่วยเหลือตนเองได้ในทุกเรื่อง เรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข นอกจากนั้น การจัดการบริการแนะแนวยังมีจุดมุ่งหมายระยะสั้นคือ

1. ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบ เกิดการตระหนักรู้ เข้าใจ เฝือกกับปัญหา แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
 2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักพยากรณ์ หลีกเสี่ยง และป้องกันวิกฤติการณ์ที่จะเกิดขึ้น สามารถเลือกวางแผนและแปลความหมายในขณะ เกิดวิกฤติการณ์ในชีวิตของตนเองได้
 3. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 4. ช่วยพัฒนาพลเมืองให้มีส่วนร่วมและช่วยเหลือ เกื้อกูลต่อวิถีทางการดำรงชีวิต
- แบบประชาธิปไตย

โดยสรุป แนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความมุ่งหมายของการจัดบริการ และแนวที่มุ่งเน้น เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบ รู้จักแก้ปัญหาและช่วยตนเองได้ในทุกสถานการณ์ เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

ความเป็นมาของการแนะแนว

การแนะแนวนานาชาติ

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกๆ ที่ริเริ่มการจัดการแนะแนวขึ้น โดย แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons) เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งงานแนะแนวจีนในปี ค.ศ. 1908 และได้รับสมญาว่าเป็น บิดาแห่งการแนะแนวอาชีพของสหรัฐอเมริกา โดยได้เผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ยอมรับของ นักการศึกษา นายจ้าง และประชาชน จนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริมด้านการเงินจากสภาการค้าของบอสตัน อันเป็นผลทำให้กิจการแนะแนวอาชีพขยายตัวอย่างกว้างขวาง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย โรงเรียน องค์กร สมาคม และสถาบันต่าง ๆ ร่วมแสดงบทบาทที่สำคัญในการพัฒนา และสร้างศรัทธาอย่างกว้างขวางต่องานแนะแนว (จาเนียร์ ช่วงโชติ. 2526 : 30)

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 61 - 69) กล่าวถึง การเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพในประเทศต่าง ๆ ในยุโรปด้วยความต้องการที่จะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ แต่ละประเทศจึงต่างแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือให้เยาวชนสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมตรงตามความถนัดและความสามารถของตนเอง โดยยึดถือตามแนวความคิดของนักแนะแนวอาชีพของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น แฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parsons) แฮรี่ เด็กเตอร์ คิทสัน (Harry

Dexter Kitson) และแฮรี เลวี ฮอลลิงเวิร์ท (Harry Levi Hollingworth) รวมทั้งแนวความคิดของนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ จากผลการค้นคว้าของนักจิตวิทยาและนักการศึกษามากมาย ทำให้การแนะแนวเริ่มพัฒนาขึ้นในสถานศึกษาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และกิจการแนะแนวในประเทศอังกฤษเริ่มมีการพัฒนาขึ้นหลังจากที่ พาร์สันส์ นักแนะแนวอาชีพของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสียชีวิตไปแล้ว บริวเวอร์ ได้นำผลงานเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพของ พาร์สันส์ ออกตีพิมพ์ให้ทราบโดยทั่วไปถึงกันทั่วโลก รัฐบาลอังกฤษได้ส่งเสริมให้นักวิชาการ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลดีของการแนะแนวที่จะนำเข้ามาใช้ภายในประเทศ เพื่อช่วยให้เยาวชนของชาติสามารถจะศึกษาวิชาที่ตนเองถนัด และสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง เป็นการช่วยเหลือให้ประชากรของประเทศวางแผนในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักวิชา ข้อทดสอบเชาวน์ ข้อทดสอบความถนัด และข้อทดสอบอื่น ๆ ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อวัดความถนัดและความสามารถของผู้เรียน อันจะเป็นแนวทางในการเลือกวิชาเรียนและเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง การแนะแนวในประเทศอังกฤษ เน้นหนักไปทางด้านการให้การแนะแนวทางด้านการศึกษาและอาชีพพร้อมกันไป การแนะแนวเริ่มที่ลอนดอน และแพร่หลายออกไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว

สำหรับในประเทศฝรั่งเศส ในระหว่างศตวรรษที่ 18 ประชากรของฝรั่งเศสได้รับการศึกษาน้อยมาก บุคคลที่สามารถจะได้รับการศึกษาได้มักจะอยู่ในครอบครัวชั้นสูง อย่างไรก็ตามในปลายศตวรรษที่ 18 รัฐบาลฝรั่งเศสเริ่มเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา จึงเริ่มส่งเสริมให้ประชาชนศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น และในปี ค.ศ. 1903 อัลเฟรด บิเน็ต (Alfred Binet) นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศส ก็ได้พัฒนาแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาขึ้นใช้สำหรับวัดสติปัญญาและความสามารถของมนุษย์จากอิทธิพลของข้อทดสอบเชาวน์ของ บิเน็ต ทำให้นักการศึกษาเข้าใจถึงความสามารถในด้านความจำ การคิดและการตัดสินใจซึ่งระดับสติปัญญาจะทำให้บุคคลสามารถเลือกของที่สลับซับซ้อนได้ สามารถทำงานที่ยากได้ แต่อย่างไรก็ตาม บิเน็ต ยังมีความเชื่อว่าบุคคลที่มีความจำดีที่สุด ไม่ใช่บุคคลที่ฉลาดที่สุดเสมอไป

หลังจากการแนะแนวในสหรัฐอเมริกาเริ่มแพร่หลาย ทำให้รัฐบาลฝรั่งเศสมองเห็นความสำคัญของการแนะแนวมากยิ่งขึ้น จึงเริ่มจัดการแนะแนวในสถานศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ เริ่มด้วยการแนะแนวอาชีพแก่เรียนในชั้นมัธยมถูกกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ มีผู้สนใจขอรับบริการด้านการแนะแนวอาชีพมากยิ่งขึ้น

การแนะนำเริ่มแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนเริ่มเห็นถึงความสำคัญของการแนะนำอาชีพ เริ่มประกอบอาชีพตรงตามความถนัดและความสามารถของตนเอง ทำให้เห็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงของการแนะนำ มีการฝึกอบรมครูเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือแนะนำเด็ก มีการจัดกระทำกันอย่างแพร่หลายเกือบทั่วประเทศ

กิจการแนะนำได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว โดยได้รับการสนับสนุนจากนักจิตวิทยา และนักการศึกษามากมาย เช่น กุสตาฟ เลอ บอง (Gustave Le Bon) ซึ่งเป็นนักเขียนชื่อดังของประเทศฝรั่งเศส ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม พูดถึงการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ อันเป็นแนวทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุขปราศจากปัญหา ฮิปโพลีท์ มารี เบิร์นไฮม์ (Hippolyte Marie Bernheim) จิตแพทย์ซึ่งสนใจในการช่วยเหลือผู้ป่วยทางจิต และสามารถพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่า "มนุษย์ทุก ๆ คนอาจจะถูกสะกดจิตได้ไม่มากนัก" ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตโดยปราศจากปัญหา

ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยก็ได้มีการผลิตผู้ให้คำปรึกษาที่มีความรับผิดชอบต่ออาชีพของตนเอง เพื่อจัดให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุก ๆ คนที่จะเลือกแนวทางในการศึกษาต่อและฝึกฝนวิธีการที่จะเข้าใจถึงความสามารถความต้องการ และเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง เพื่อบุคคลจะสามารถเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องได้

ส่วนในประเทศเยอรมันกิจการแนะนำของประเทศเยอรมันได้เริ่มด้วยการแนะนำอาชีพตามสถานศึกษาต่าง ๆ มีการอบรมผู้ให้คำปรึกษา และจัดการผลิตครูแนะนำเพื่อนำไปใช้ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพมีตามสถานศึกษาการจัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพเพื่อแจกและจำหน่ายให้กับบุคคลที่สนใจการแนะนำอาชีพ

หลังจากการแนะนำแพร่หลายไปในประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรปแล้วได้แพร่หลายเข้าไปในทวีปเอเชีย ทั้งนี้เกิดจากนักการศึกษาของแต่ละประเทศได้ไปศึกษาต่อหรือดูงานแพร่หลายเข้ามาแล้วนำการแนะนำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศของตน ต่อมาในระยะหลังการแนะนำได้พัฒนาอยู่ในประเทศในเขตเอเชียและได้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว เช่นในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประเทศแรกที่ได้รับอิทธิพลของการแนะนำในสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มจัดบริการแนะนำขึ้นก่อนประเทศใดในเขตทวีปเอเชีย นักการศึกษาและนักจิตวิทยาของประเทศมองเห็นความสำเร็จของการแนะนำอาชีพ ในอันที่จะพัฒนาบรรดาบุคลากรของประเทศให้มีอนาคตที่ดียิ่งขึ้นกิจการด้านการแนะนำค่อย ๆ เริ่มที่โรงเรียนในเขตเมืองหลวง แล้วค่อย ๆ

พัฒนาออกไปสู่โรงเรียนตามหมู่เกาะต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับบริการแนะแนว และเล็งเห็นว่าจะสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่เยาวชนของชาติอย่างแท้จริง การบริการแนะแนวด้านอาชีพได้แพร่หลายในเวลาไม่นานนัก นักการศึกษา นักจิตวิทยา ได้ร่วมกันผลิตตำราเกี่ยวกับด้านการแนะแนวขึ้นมามากมาย ตำราดังกล่าวบรรยายถึงประวัติความเป็นมาของการแนะแนว ความสำคัญของการแนะแนวที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต แนวทางในการเลือกอาชีพ และข้อคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะแนว

การแนะแนวในประเทศไทย

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการแนะแนวที่เข้ามามีบทบาทในการศึกษาของไทยนั้น พอลจะจัดลำดับเหตุการณ์ได้ดังต่อไปนี้ (พนม ลิมอารีย์. 2533 : 21 - 25)

ปี พ.ศ. 2455 ได้มีการประชุมผู้บริหารการศึกษาของประเทศ โดยมีเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีเป็นประธานในที่ประชุม สาธการประชุมเกี่ยวกับการแนะแนว คือให้มีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ไม่ให้คิดแต่จะเป็นขุนนางแต่เพียงอย่างเดียว เพราะไม่มีตำแหน่งหน้าที่การงานให้ทำพอ และไม่ควรรสอนให้รู้หนังสือแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรรสอนให้รู้วิชาชีพด้วย เพื่อจะได้มีวิชาทำมาหากินเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และในการเลือกเรียนวิชาชีพควรให้ผู้ปกครองได้มีส่วนในการเลือกอาชีพให้บุตรของตน และควรให้เด็กได้เรียนตามระดับความสามารถของตน

ปี พ.ศ. 2491 กล่าวได้ว่าเป็นปีที่มีการนำวิชาการแนะแนวเข้ามาในการจัดการศึกษาไทยอย่างแท้จริง เนื่องจากได้มีการจัดตั้ง "กองการศึกษาประชากร" ขึ้นในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการศึกษา เพื่อให้ได้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้ปกครองรู้หลักและวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อร่วมมือกับครูในการสั่งสอนอบรมเด็กและได้มีการจัดตั้งสำนักงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกแนวทางศึกษาต่อและอาชีพของเด็ก การแนะแนวได้เริ่มเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 โดยเริ่มตั้งแต่มีการจัดตั้งขึ้นในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนับว่าเป็นหน่วยงานแรกของกระทรวงศึกษาธิการ "กองการศึกษาประชากร" มีหน้าที่ช่วยเหลือเกี่ยวกับด้านการศึกษาและอาชีพ จัดโรงเรียนสอนเด็กพิการ การจัดการศึกษาทางวิทยุ และหนังสือพิมพ์ รวมทั้งจัดตั้งสำนักงานให้ผู้ปกครอง

มาติดต่อกันกรณีที่มีความต้องการจะขอรับคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกแนวทางในการศึกษาและอาชีพสำหรับบุตรหลานของตน

ในปี พ.ศ. 2492 ให้ความสนใจในด้านการให้บริการมากขึ้น จึงได้มีการจัดทุนการศึกษาให้แก่ข้าราชการครูไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศแล้ว ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนากิจการงานต่าง ๆ ภายในประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการเริ่มจัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาขึ้นในโรงเรียนเป็นครั้งแรกที่โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive High School) โดยการดัดแปลงแบบทดสอบของต่างประเทศเข้ามาใช้โดยมีการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนจัดปรับปรุงวิธีการวัดผล เริ่มนำข้อทดสอบปรนัยมาทดลองใช้ ให้มีห้องให้คำปรึกษา ใช้ชื่อว่า "ห้องสงเคราะห์" (Guidance Room) เปิดให้บริการปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน จัดให้มีการใช้แบบทดสอบเขาวัววัดสติปัญญาของนักเรียน จะเห็นว่าการศึกษาของไทยเริ่มจัดบริการครั้งแรกในโรงเรียนโดยให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษา (Educational Guidance) วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันแนะแนวแห่งแรกที่เปิดการสอนวิชาการแนะแนวให้แก่บัณฑิตศึกษา กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษาได้สร้างแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อใช้วัดสติปัญญา ความสนใจ ความถนัดทางช่าง แล้วทดสอบกับนักเรียนอาชีวศึกษา กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา จัดแผนงานบริการเป็น 2 แผนก็คือ "แผนกตรวจสอบและแนะนำ" กับ "แผนกอาชีพสงเคราะห์" และในปี พ.ศ. 2497 การแนะแนวเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวดีขึ้น เริ่มประชุมปรึกษาหารือและบัญญัติศัพท์ คำว่า "การแนะแนว" ขึ้นใช้แทนความหมายของภาษาอังกฤษว่า "Guidance" และเริ่มใช้คำว่า การแนะแนวมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในปีนี้เองกระทรวงศึกษาธิการได้โอน "กองเผยแพร่การศึกษา" จากกรมวิชาการไปสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้เปลี่ยนชื่อ "แผนกแนะนำการศึกษาและอาชีพ" ของกองเผยแพร่การศึกษาเป็น "แผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพ" ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการความเข้าใจความหมายของการแนะแนวดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ทางแผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพได้จัดทำ "คู่มือแนะแนวการศึกษา" การแนะแนวก็เริ่มแพร่หลายขึ้นมาต่อมา ในปี พ.ศ. 2504 แผนกจิตวิทยา คณะครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนปริญญาโท สาขาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว มีการจัดอบรมครูแนะแนวครั้งแรกที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

และจัดตั้งคณะกรรมการแนะแนวในกระทรวงศึกษาธิการไปช่วยการแนะแนวตามโรงเรียนต่าง ๆ เช่น โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาลัย โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์โรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนอานวยศิลป์พระนคร พร้อมทั้งออกไปช่วยเหลือการแนะแนวในโรงเรียนส่วนภูมิภาคอีกด้วย

นอกจากนั้นในปี พ.ศ. 2507 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ได้เปิดสอนวิชาเฉพาะทางการแนะแนวและเปิดสอนปริญญาโททางการแนะแนวจึ้น ส่วนทางคณะกรรมการการศึกษาและอาชีพ ได้จัดพิมพ์ตำราการแนะแนวให้ชื่อว่า "คู่มือการแนะแนวสำหรับชั้นมัธยมศึกษา" ซึ่งตำราเล่มนี้เป็นตำราที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวย่างแท้จริงสามารถเรียกได้ว่าเป็น "ตำราแนะแนวเล่มแรกของประเทศไทย" และในปีเดียวกันนี้เอง กองเผยแพร่การศึกษาเริ่มมีการพัฒนาการทางด้านการแนะแนวมากขึ้น ได้จัดทำวารสารชื่อ "วารสารแนะแนว" (The Journal Guidance) เป็นวารสารราย 4 เดือน นอกจากนี้ทางกองเผยแพร่การศึกษา ได้จัดประชุมสัมมนาหลักสูตรระยะสั้นแก่ครูแนะแนวในส่วนกลาง และกองเผยแพร่การศึกษาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ศูนย์การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ" ทำหน้าที่พิจารณาบุคลากรที่จะทำหน้าที่แนะแนวร่วมกับวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และตั้งคณะกรรมการวางแผนโครงการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป ทางด้านการแนะแนว กระทรวงศึกษาได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการวางแผนและโครงการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ" เพื่อวางแผนโครงการขยายงานแนะแนวทั้งระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาทั่วราชอาณาจักร และแต่งตั้ง "คณะกรรมการประสานงานการทดสอบ" เพื่อรวบรวมปรับปรุงและส่งเสริมการใช้ข้อทดสอบมาตรฐานในการแนะแนว

ภายหลังจากนั้น สภาการฝึกหัดครู ได้จัดวิชา "จิตวิทยาและการแนะแนว" ให้เรียนเป็นวิชาพื้นฐานในวิทยาลัยครู สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี

ในปี พ.ศ. 2520 กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้มีการจัดสัปดาห์ของการแนะแนวจึ้น เป็นครั้งที่ 30 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายหลังจากนั้นได้เปิดสอนระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ดังเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เปิดสอนวิชาการแนะแนวให้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งได้เปิดสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 และในขณะนั้นยังมีฐานะ เป็นเพียงโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร พร้อมกันนั้นคณะอาจารย์ผู้สอนวิชาการแนะแนวก็ได้ให้บริการแนะแนวแก่นักสิตของตนโดยจัดให้มี สัปดาห์แนะแนวจึ้น (วัฒนา พ็ชรวณิช, 2531 : 70 - 78)

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการแนะแนวในต่างประเทศและในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีความก้าวหน้าและพัฒนามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการเปิดสอนวิชาการแนะแนวหรือวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ซึ่งยังมีการเปิดสอนเป็นวิชาเอกและวิชาโท และหลายสถาบันการศึกษาก็ได้เปิดสอนในระดับปริญญาโทอีกด้วย เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

หลักการจัดบริการแนะแนว

การจัดดำเนินงานแนะแนวเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ดำเนินการควรจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแนะแนวเป็นอย่างดี พรหมพิลา แสนคำเครือ (2528 : 9 - 10) และทองเรียน อมรรชกุล และคนอื่น ๆ (2528 : 58 - 61) ได้กล่าวถึงหลักการแนะแนว พอสรุปได้ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นบริการที่จัดเพื่อบุคคลทุกคน ทั้งคนปกติและคนที่ประสบปัญหา
2. การแนะแนวนั้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่เหมาะสมกับ
เอกลักษณ์บุคคล
3. การแนะแนวจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์
และสังคม
4. การแนะแนวยึดหลักสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการที่จะตัดสินใจเลือกการ
ดำเนินชีวิตของตนเอง
5. การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายทั้งด้านการป้องกันปัญหา การแก้ปัญหาและการส่งเสริม
พัฒนา
6. การแนะแนวมีหลักการช่วยให้บุคคลปรับตัวได้และมีการวางแผนที่ดีในอนาคต
7. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่อง จะต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นขั้นตอน
เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย จึงต้องมีการวางแผนระยะยาว
8. การแนะแนวเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายคนช่วยกัน ได้แก่ ผู้แนะแนว ผู้ปกครอง ครู
นักจิตวิทยา
9. ผู้แนะแนวควรมีคุณสมบัติและได้รับการฝึกฝนในวิชาชีพอย่างดี
10. บริการที่จำเป็นในโครงการแนะแนวที่สำคัญ ๆ ได้แก่ บริการสำรวจนักเรียน
เป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล

การจัดบริการต่าง ๆ ในงานแนะแนว

บริการต่าง ๆ ของการแนะแนวนั้น มีขอบข่ายงานซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การแนะแนวในสถาบันการศึกษาจะดำเนินงานอย่างได้ผลต้องจัดให้มีบริการต่าง ๆ ให้ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่ง พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 12 - 13) และกรมวิชาการ (2532 : 3) ได้กล่าวถึงการจัดบริการแนะแนวว่าควรจะต้องประกอบด้วย การจัดบริการ 5 บริการ คือ

1. บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล เป็นการจัดบริการเพื่อดำเนินการด้านการแนะแนวให้กับนักเรียนตามสภาพของปัญหา โดยใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เป็นต้น
2. บริการสนเทศ เป็นบริการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการมีการตัดสินใจอย่างฉลาดในการเลือกอาชีพ เลือกศึกษาต่อ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีการเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การอภิปราย การจัดป้ายนิเทศ การสาธิต เป็นต้น
3. บริการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือโดยเน้นสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้และผู้รับคำปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจตนเอง และตัดสินใจได้เพื่อปรับปรุงตนเองให้พัฒนาขึ้นในทุกด้าน
4. บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยให้นักเรียนได้กระทำตามโครงการที่ตนสนใจให้สามารถตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมได้ตามความถนัด และความสนใจทั้งในด้านการศึกษา และอาชีพ
5. บริการติดตามผล เป็นบริการติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการแนะแนวเพื่อจะได้ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชินอารมณี ภาระพฤติ (สุชาติา เมฆพันธ์. 2533 : 27 ; อ้างอิงมาจาก ชินอารมณี ภาระพฤติ. 2523 : 254) ได้กล่าวถึงบริการต่าง ๆ ที่ควรจัดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล เป็นบริการการศึกษาและรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาแต่ละคน เช่น ประวัติส่วนตัว ประวัติการเรียน พฤติกรรม และอื่น ๆ
2. บริการสนเทศ เป็นบริการจัดหาข่าวสารทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และสังคม เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้กว้างขวาง และส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3. บริการให้คำปรึกษา เป็นบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องการคำปรึกษาทั้งแบบการให้คำปรึกษารายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้ขอคำปรึกษาเข้าใจตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง ปรับปรุงตนเองได้

4. บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยบุคคลให้ได้ใช้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับตนเอง และความต้องการของสังคมทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ

5. บริการติดตามผล เป็นบริการติดตามนักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้วว่ามีปัญหาหรือประสบผลสำเร็จในอาชีพอย่างไร เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการแนะแนวให้ได้ผลยิ่งขึ้น

บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล จะช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทำหน้าที่แนะแนว ตลอดจนบิดามารดาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และตัวนักศึกษาเองได้รู้จัก และเข้าใจตนเอง บริการนี้มีลักษณะสำคัญอยู่ 2 ประการ ประการแรก เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ประการที่สอง เป็นการบันทึกและการแปลความหมายของข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำมาใช้ในการแนะแนว ซึ่ง ไรอัน (ปราณี พันธุ์สว่าง, 2532 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Ryan, 1978 : 13) ได้ให้ความเห็นว่าข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ควรมีการเก็บรวบรวมไว้ ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ
4. ข้อมูลจากการรายงานเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษา เช่น ประวัติ การบันทึกประจำวัน

ประจำวัน

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 31) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นวิธีการที่จะให้ความช่วยเหลือและการแนะแนวแก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตรงกับปัญหาและความต้องการมากขึ้น พร้อมทั้งได้เสนอเครื่องมือและกลวิธีที่สำคัญ ๆ หลายอย่างในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ดังนี้ 1) การสังเกต 2) ระเบียบพฤติกรรม 3) มาตราส่วนประมาณค่า 4) อัตชีวประวัติ 5) อนุทินและบันทึกประจำวัน 6) การเยี่ยมบ้าน 7) การสัมภาษณ์ 8) แบบสอบถาม 9) สังคมมิติ 10) ระเบียบสะสม 11) การศึกษารายกรณี 12) แบบทดสอบ 13) กลวิธีให้บุคคลระบบความในใจหรือกลวิธีฉายภาพจิต

บริการเก็บรวบรวมข้อมูลรายบุคคล เป็นบริการอันดับแรกของการแนะแนว เป็นบริการที่ทำให้ผู้แนะแนวและครูสามารถรู้จักนักเรียน นักศึกษาเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้แนะแนวสามารถรู้จักนักเรียน นักศึกษามากยิ่งขึ้นและสามารถหาทางช่วยเหลือได้ถูกต้องยิ่งขึ้น อารี ดันท์เจริญรัตน์ (2526 : 1) ได้กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล คือการที่ครูแนะแนวช่วยกันรวบรวมและจัดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการศึกษา ให้เข้าใจและช่วยเหลือเด็กแต่ละคนไป

กล่าวโดยสรุป การบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนิสิตนักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อนำมาศึกษาก่อนที่จะให้ความร่วมมือ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบุคคลต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละฝ่ายก็มีความจำเป็น ที่จะต้องใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวนี้จึงจะประสบผล

บริการสนเทศ

บริการสนเทศเริ่มต้นจากการให้ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพและต่อมาได้ขยายวงกว้างออกไปถึงบริการสนเทศเกี่ยวกับการศึกษา เกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมซึ่งเป็นที่ต้องการเพิ่มเติมกันและมีความสัมพันธ์ในกันและกันอยู่

सानาวี จอร์จิลี (2530 : 47) กล่าวว่า การเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับการมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเป้าหมายในชีวิตของบุคคลโดยทั่วไปในสังคม การที่บุคคลจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวย่อมต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคนานัปการ เมื่อประชากรของประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นก็ย่อมมีการแข่งขันทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและการทำงานมากขึ้น ปัญหาและอุปสรรคในการหาที่ศึกษาเล่าเรียนและการทำงานทำของบุคคลก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพจึงมีความสำคัญต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการศึกษามีความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนการศึกษาและการวางแผนการประกอบอาชีพ นักเรียนและผู้ปกครองต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ นักแนะแนว และครู อาจารย์ ต้องการข้อมูลเพื่อการเรียนการสอนและการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียน เกี่ยวกับการศึกษาและโอกาสในการเข้ารับการศึกษอบรรทุกในข้อสรุปและอนาคตรวมทั้งคุณสมบัติ เกณฑ์ และวิธีการสมัคร ตลอดจนหลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ

บัวทอง สว่างโสมกุล (2525 : 246 – 250) และพรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 81 – 83) ได้เสนอแนะข้อสนเทศที่จะให้นักศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ข้อสนเทศทางการศึกษา นักศึกษาควรทราบข้อมูลเกี่ยวกับ
 - 1.1 หลักสูตรของโรงเรียน
 - 1.2 การเรียนการสอนในสถาบันต่าง ๆ
 - 1.3 ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้น
 - 1.4 ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 1.5 บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้
 - 1.6 แนวทางในการศึกษาต่อ
 - 1.7 การเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อ
 - 1.8 แหล่งที่ให้ความรู้
 - 1.9 วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.10 ทนการศึกษา
2. ข้อสนเทศทางอาชีพ ได้แก่
 - 2.1 ลักษณะของอาชีพต่าง ๆ
 - 2.2 ความต้องการของตลาดอาชีพ
 - 2.3 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ
 - 2.4 แหล่งที่จะค้นคว้าข้อมูลทางอาชีพ
 - 2.5 วิธีการประกอบอาชีพอย่างอิสระ
 - 2.6 ความก้าวหน้าในงานอาชีพ
 - 2.7 วิธีการเข้าทำงานในอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่สมัครเข้าทำงาน
 - 2.8 กฎหมายแรงงาน
 - 2.9 ปัญหาในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ เช่น ค่าใช้จ่ายสูง
3. ข้อสนเทศทางด้านสังคมและส่วนตัว
 - 3.1 การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง
 - 3.2 การปรับปรุงบุคลิกภาพ
 - 3.3 วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ

- 3.4 วิธีปรับตัวเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว
- 3.5 การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
- 3.6 การวางแผนตนเองในการดำเนินชีวิต
- 3.7 วิธีใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 3.8 การรู้จักวางแผนในเรื่องการเงิน
- 3.9 ความรู้เกี่ยวกับมารยาทที่พึงงามในสังคม
- 3.10 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี

ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้นการช่วยให้มนุษย์ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

นภา พงศ์พิพัฒน์ (2532 : 4) กล่าวว่า ระบบข้อมูลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง บุคลากรและหน่วยงานจะต้องจัดระบบของการรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล ให้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีเหมาะสมกับเวลาและโอกาส เพราะถ้าไม่สามารถจัดกระทำกับข้อมูลในลักษณะดังกล่าวได้งานข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในศูนย์และหน่วยงานก็จะกลายเป็นเพียงสุสานข้อมูลข่าวสาร หรือเป็นเพียงขยะข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรเลย

บริการสนเทศในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประถม จันทิม (2538 : 14 - 15) ได้กล่าวว่า สิ่งทั้งงานและแนวความคิดอีกด้านคือ การพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รู้จักใช้ความรู้ทางด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีทางข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเทคนิควิธีการในการใช้ข้อมูลข่าวสารให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเต็มที่ เช่น ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน การประกอบอาชีพ เป็นต้น

ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทมากในยุคโลกาภิวัตน์ การให้บริการให้คำปรึกษาก็สามารถส่งข่าวสารถึงกันได้ทุกมุมโลก โดยเมื่อผู้เรียนมีปัญหา ก็จะสามารถคลี่คลายปัญหานั้น ๆ ได้ โดยไม่ต้องเดินทางมาขอรับคำปรึกษา

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 153) ได้กล่าวว่า บริการสนเทศ (Information Service) เป็นงานเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารโดยให้ความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนหรือนักศึกษาโดยตรง ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษามีวิธีการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดป้ายสนเทศ แจกเอกสาร จัดนิทรรศการ การสาธิต การจัดตลาดนัด แรงงาน การจัดสัปดาห์แนะแนวอาชีพ การบรรยาย การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การออกเสียงตามสาย การจัดฉายภาพนิ่งหรือวีดิทัศน์ เป็นต้น

ดังนั้น การจัดบริการสนเทศจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริการนักศึกษา เพื่อให้บริการที่เป็นความรู้และข่าวสารต่าง ๆ แก่นักศึกษาทั้งในด้านการเล่าเรียน การเลือกอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การปฏิบัติตนในสังคมตลอดจนการปรับตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จุดมุ่งหมายของบริการสนเทศนั้นไม่เพียงแต่จะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่นักศึกษาแต่จะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจที่จะวางแผนชีวิต ปลูกฝังให้นักศึกษามีทัศนคติต่ออาชีพต่าง ๆ ตลอดจนนิสัยการทำงานที่ดีและอยู่ร่วมกับคนในสังคมที่มีประสิทธิภาพ

บริการให้คำปรึกษา

ระวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 181) ได้ให้ความหมายของบริการ ให้คำปรึกษา โดยกล่าวว่า เป็นการช่วยให้ผู้มีผู้เรียน เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา พัฒนาสิ่งที่ตนเองปรารถนาอย่างเหมาะสม โดยที่ผู้รับบริการพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นตามมา หลังจากการตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน ซึ่งสอดคล้องกับ

สุชา จันทน์เอม (2527 : 76) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาว่า คือการช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถเผชิญกับความจริงมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับ พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 12) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการของสัมพันธภาพในการให้ความช่วยเหลือระหว่างผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมทางด้านการให้คำปรึกษา มาโดยเฉพาะ กับผู้รับคำปรึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่กำลังต้องการความช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการตัดสินใจ เพื่อจะได้ปรับปรุงตนเอง และพัฒนาขึ้นทุกด้าน

บริการให้คำปรึกษาในวิทยาลัยจะจัดเป็นบริการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งจะช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่าง ๆ กาเจอร์จิน (อรสา หงษ์นิกร. 2529 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Kajornsinsin. 1985 : 41 - 42) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นบริการที่จะช่วยให้นักศึกษาได้วางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะให้บริการในด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต การให้ข้อมูลด้านอาชีพ และการทดสอบในด้านต่าง ๆ

2. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา เป็นบริการที่ช่วยนักศึกษาในเรื่องการพัฒนาทักษะในการเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน

3. บริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม เป็นบริการที่จะช่วยนักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และปัญหาการอยู่ร่วมในสังคม

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 151) กล่าวว่า การให้บริการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาเพื่อช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้อย่างฉลาด และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี การให้คำปรึกษายังมีขอบข่ายครอบคลุมกับการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับการอาชีพและสังคมอีกด้วย การบริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) จึงนับว่าเป็น "หัวใจของบริการแนะแนว" ซึ่งถือว่าเป็นบริการที่สำคัญที่สุดในการบริการแนะแนว การบริการแนะแนวที่จัดขึ้นในสถาบันการศึกษาจะขาดบริการให้คำปรึกษาเสียมิได้ บริการให้คำปรึกษาจึงเป็นบริการที่ทุกคนรู้จักดี เพราะบริการแนะแนวจะจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างเป็นทางการ ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนกว่าบริการอื่น ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า บริการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาเพื่อช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาเองได้อย่างฉลาด นอกจากนี้การให้คำปรึกษายังมีขอบข่ายครอบคลุมถึงการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา อาชีพ และสังคมด้วย (ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. 2540 : 26)

จากคำกล่าวข้างต้นของบุคคลหลายท่านจะเห็นว่าการบริการให้คำปรึกษามีความสำคัญยิ่งในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลทางด้านการศึกษา เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมการให้คำปรึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานในสถาบันการศึกษา

บริการจัดวางตัวบุคคล

คมเพชร จิตรสุภกุล (2529 : 109 - 110) และสำเนาวั จจรศิลป์ (2529 : 52) ได้กล่าวถึงประเภทของการจัดวางตัวบุคคลว่าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การจัดวางตัวบุคคลทางการศึกษา และการจัดวางตัวบุคคลด้านอาชีพ กิจกรรมที่สำคัญของการจัดวางตัวบุคคลทางการศึกษาคือ การจัดให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับรายวิชาที่เปิดสอนความทันสมัยของการสัมมนาแก่นักเรียน เพื่อพิจารณาความต้องการและความเข้าใจของนักเรียน พัฒนาสัมพันธภาพในการทำงานที่เกี่ยวกับ

บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวบรวมเอกสารการเป็นสมาชิกชุมชนต่าง ๆ ของนักเรียน และเปิดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทางอาชีพและการศึกษา สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (พาริตา ประธาน. 2533 : 21 ; อ้างอิงมาจาก สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า โดยหลักการแล้วโรงเรียนที่จัดบริการแนะแนวควรมีการจัดวางตัวบุคคลด้วย เพราะจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาการขั้นสูงสุดและช่วยให้เด็กนำสิ่งที่ศึกษาอบรมไปใช้ประโยชน์และถูกต้อง จึงจำเป็นต้องช่วยนักเรียนให้ได้เลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนในการที่จะศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ ดังนั้นบริการจัดวางตัวบุคคลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น การบริการจัดวางตัวบุคคลเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในการทำงานรวมทั้งช่วยนักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ตามความถนัด เป็นการบริการที่ช่วยนักเรียนเข้าเรียนตามความเหมาะสม ส่วนกิจกรรมจัดวางตัวบุคคล รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 213) ได้กล่าวว่า เพื่อช่วยให้เด็กแต่ละคน ได้เรียนและได้ประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตน เพื่อเขาจะได้พัฒนาได้เต็มที่และมีความสุขความสำเร็จในชีวิตแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ บริการจัดวางตัวของบุคคลทางการศึกษา (Educational Placement) บริการจัดวางตัวบุคคลทางอาชีพ (Vocational Placement) สอดคล้องกับ บุนงา วชิระศักดิ์มงคล (ม.ป.ป. : 194 - 195) ได้กล่าวว่า หากจะพิจารณาการแบ่งประเภทการจัดวางตัวบุคคลโดยถือประเภทของการแนะแนวเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. การจัดวางตัวในด้านการศึกษา คือ การจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับตนและถูกต้องตามหลักสูตร การจัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนที่ช่วยส่งเสริมทางด้านการศึกษา เป็นต้น
2. การจัดวางตัวทางด้านอาชีพเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนให้ทำงานประเภทเต็มเวลา (Full - Time Employment) หรือประเภทบางเวลา (Part - Time Employment) ตามความเหมาะสม รวมทั้งช่วยเหลือให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนอาชีพที่เหมาะสม เป็นต้น
3. การจัดวางตัวในด้านส่วนตัวและสังคม เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเข้าสังคม การสมาคมกับเพื่อน รวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมบางประเภท เพื่อสนองตอบความต้องการส่วนตัวของนักเรียนบางคนด้วย เป็นต้น

สรุปการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นการดำเนินงานที่มีความมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน ได้เลือกหลักสูตรหรือวิชาเรียน ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้แก่ทุกคน

ได้เรียนและประกอบอาชีพ ตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของ นักศึกษา ช่วยให้
ผู้ใช้ความสามารถของตนเองกับงานได้อย่างเต็มที่ และถ้านั้นเป็นงานที่นักศึกษาสนใจก็จะ
ทำให้นักศึกษามีความสุขในการทำงาน

บริการติดตามและประเมินผล

คมเพชร จัตรสุกุล (2529 : 116 - 117) และสฤติย์ วงศ์สุวรรณ (2531 : 306)
ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของบริการติดตามและประเมินผล ไว้เป็นแนวเดียวกันดังนี้

1. เพื่อประเมินผลบริการและแนวว่าบริการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่แก่นักเรียนไปแล้วได้ผล
เพียงใด

2. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนต่อไป ถ้านักเรียนยังมีปัญหาใหม่

3. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงโครงการและแนวและหลักสูตร

5. ให้ความช่วยเหลือศิษย์เก่าที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ ในการทำงาน เป็นบริการ

ต่อเนื่อง

6. ทำให้ทราบสาเหตุของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน

การติดตามผลและประเมินผล เป็นการศึกษาหรือติดตามผลเพื่อช่วยให้โรงเรียนให้
ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและบริการแนะแนว การติดตามผลจะช่วยให้ปฏิบัติงาน
ได้เรียนรู้ถึงจุดอ่อนและข้อบกพร่อง อันควรปรับปรุงส่งเสริมในบริการแนะแนว และได้ข้อคิด
แนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน การติดตามผลและประเมินผลอาจจำแนกได้หลายวิธี
ซึ่ง วัชร ทรัพย์มี (2523 : 93) ได้จำแนกไว้ดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวกับนักเรียน บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือ
บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียน เช่น บิดา มารดา เพื่อน

2. วิธีประชุมศิษย์เก่าเพื่อไต่ถามความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า

3. วิธีใช้แบบสอบถามเพื่อติดตามผลนักเรียน

จากความหมาย ความมุ่งหมาย หลักการบริการต่าง ๆ ของการแนะแนวดังกล่าว
พอสรุปได้ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ปรับปรุงตนเอง พัฒนาตนเองได้และ
พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน

2. หลักสำคัญในการจัดบริการแนะแนวคือ การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่องเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดหลักสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล มุ่งเน้นการป้องกันปัญหา แก้ปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการ

3. การจัดบริการแนะแนวต่าง ๆ ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาในสถาบันนั้น ๆ ขอบข่ายของงานบริการแนะแนวประกอบด้วย บริการหลักที่สำคัญ ๆ 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผลและประเมินผล

งานที่วิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

ในประเทศไทยได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบริการแนะแนวที่จัดในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

อรพรรณ ลือบุญวัชชัย (2523 : 110 - 112) ได้ศึกษาความต้องการทางด้านบริการแนะแนวของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พบว่า นักศึกษาต้องการบริการแนะแนวในระดับสูงทุกด้าน เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยดังนี้ บริการปฐมนิเทศนักศึกษาทุกระดับชั้นต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา วิธีการเรียน การประเมินผล คู่มือนักศึกษา บริการที่พักอาศัย นักศึกษามองเห็นความจำเป็นเรื่องความสะดวกของหอพักและความปลอดภัย บริการให้คำปรึกษา นักศึกษาต้องการรับบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ ปัญหาการเรียน และการเลือกสถานที่ทำงาน บริการสนเทศ นักศึกษาต้องการข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความต้องการบริการด้านอาหารบริการสุขภาพอนามัย บริการกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพและกิจกรรมทางวิชาการ บริการจัดวางตัวบุคคล การเลือกวิชาเรียน บริการทุนการศึกษา ประเภทขาดแคลน บริการซ่อมเสริม นักศึกษาต้องการให้มีกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน

สารณี ภาณุรัตน์ (2524 : 29) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาคณะวิศวกรรมเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการรับบริการแนะแนวสูงทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ บริการให้คำปรึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการกิจกรรมนักศึกษา

บริการสุขภาพอนามัย บริการด้านการเงิน บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการซ่อมเสริมและเมื่อเปรียบเทียบความต้องการรับบริการแนะแนว ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานกับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การทำงานปรากฏว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่แล้วไม่แตกต่างกัน นอกจากรายละเอียดทางด้านในแต่ละบริการ เช่น บริการสนเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและโอกาสในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการฝึกภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน

พิงพิศ จักรปิง (2524 : 30) ได้ศึกษาสภาพการให้บริการนักศึกษาของวิทยาลัยครู เชียงราย เชียงใหม่ และลำปาง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการให้บริการนักศึกษาทุกประเภทของวิทยาลัยครูเชียงใหม่อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนวิทยาลัยครูเชียงรายและลำปางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพของการจัดบริการแต่ละประเภทระหว่างวิทยาลัยครูทั้ง 3 แห่ง ปรากฏว่าวิทยาลัยครูเชียงใหม่จัดได้ดีกว่าวิทยาลัยครูเชียงราย และลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นบริการด้านหอพักที่วิทยาลัยครูลำปางจัดได้ดีที่สุด และคุณภาพของการจัดบริการด้านต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยแต่ละแห่ง ตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ บริการห้องสมุด บริการด้านกิจกรรมนักศึกษา บริการแนะแนวและบริการสุขภาพ

อรสา หงษ์นิกร (2529 : 99 - 100) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจ บริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการบริการแนะแนวในทุกด้านปริมาณสูง เช่น บริการสนเทศต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ บริการให้คำปรึกษา ต้องการการพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดตามความสามารถ บริการจัดงาน ต้องการให้มีบริการจัดหางานให้แก่นักศึกษาที่จบไปแล้ว และบริการทดสอบ ต้องการให้มีการทดสอบในด้านต่าง ๆ เช่น ทดสอบบุคลิกภาพ ทดสอบความสนใจในอาชีพ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาและความพึงพอใจต่อบริการแนะแนวระหว่างชั้นปี ปรากฏว่าโดยส่วนใหญ่แล้วแตกต่างกัน สำหรับเรื่องแหล่งที่ได้รับความช่วยเหลือ ส่วนใหญ่นักศึกษาจะได้รับความช่วยเหลือจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมากที่สุด รองลงมา ก็คือ เพื่อน

ศรัธนา สุวรรณสัมฤทธิ์ (2529 : 79) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการแนะแนวนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า เจ้าหน้าที่แนะแนวการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์

มีน้อยและนักศึกษาส่วนใหญ่มักจะ ไม่ไปขอรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่แนะแนว รวมทั้งเห็นว่าได้ประโยชน์ที่ได้รับจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่แนะแนวน้อย ส่วนในการให้ความร่วมมือด้านกิจกรรมของนักศึกษา เจ้าหน้าที่ที่มีความเสมอภาคในการให้บริการ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานน้อย แต่เห็นว่าเจ้าหน้าที่แนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์เป็นผู้ที่มีมารยาท มีความรับผิดชอบต่อนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง จากข้อมูลนักศึกษาชายมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่แนะแนวมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมมากกว่านักศึกษาหญิง

ปราณี พันธุ์สว่าง (2532 : 116 - 125) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก สหวิทยาลัยพุทธชินราช นักศึกษามีความต้องการแต่ละบริการดังนี้ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล มีความต้องการในระดับสูงรวมทั้งบริการสนเทศทางการศึกษาและอาชีพ นักศึกษามีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งประกอบอาชีพสูงสุด บริการสนเทศด้านสังคมและการปรับตัวการปฐมนิเทศส่วนใหญ่มีความต้องการข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมากที่สุด ความต้องการทราบบริการวัดผลการเรียนการบริการให้คำปรึกษาด้านเลือกอาชีพและการประกอบอาชีพ บริการจัดวางตัวบุคคลด้านการศึกษาและอาชีพในการจัดหางานให้ทำเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จัดทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์มากที่สุด และบริการติดตามผล

นวลจันทร์ มาตยภูธร (2532 : 138 - 139) ได้ศึกษาความต้องการบริการให้คำปรึกษานักศึกษาพยาบาลในเขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข พบว่า นักศึกษามีความต้องการบริการให้คำปรึกษาในระดับสูงทุก ๆ ด้าน และทุกบริการโดยในด้านการเรียนนักศึกษามีความต้องการมากที่สุดได้แก่บริการการเตรียมตัวก่อนฝึกประสบการณ์ ด้านอาชีพ นักศึกษามีความต้องการมากที่สุดคือบริการความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษามีความต้องการมากที่สุดในบริการการสร้างเสริมบุคลิกภาพ เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น ส่วนการเปรียบเทียบบริการให้คำปรึกษาโดยทั่วไปแล้ว ความต้องการของแต่ละชั้นปีและแต่ละวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

ภาวิณี จิตตเสถียร (2535 : 96) ได้ทำการศึกษาความต้องการบริการด้านกิจกรรมนักศึกษพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือ สังกัดกองงาน วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข พบว่า นักศึกษามีความต้องการ การจัดให้มีห้องให้คำปรึกษาโดยเฉพาะการจัด

ทำบัตรนัดพบอาจารย์ที่ให้คำปรึกษา นักศึกษาทุกวิทยาลัยและทุกชั้นปีมีความต้องการใช้บริการในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่ามีห้องให้คำปรึกษาแล้ว นักศึกษาอาจใช้บริการน้อย เพราะอาจารย์แต่ละคนไม่ค่อยมีเวลาให้กับนักศึกษา จึงไม่ค่อยมีความสำคัญของลักษณะห้องให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง

วิโรจน์ ว่องวรานนท์ และสุรศักดิ์ ชนุทอง (วิโรจน์ ชินะตระกูล. 2539 : 245 - 246 ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ว่องวรานนท์ และสุรศักดิ์ ชนุทอง. 2535) ศึกษาความต้องการการรับบริการแนะแนวอาชีพในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ปีการศึกษา 2534 โดยส่วนรวม ในเรื่องของการความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว พบว่า นักศึกษาได้ไปขอรับคำปรึกษาจากฝ่ายแนะแนวน้อย และนักศึกษาเห็นว่ามีโอกาสน้อยในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการจากงานแนะแนว ส่วนการได้รับบริการข่าวสารในลักษณะแผ่นพับประกาศ หรือโปสเตอร์นักศึกษาได้รับพอสมควร การจัดบริการสนเทศด้านอาชีพโดยการจัดงานวันอาชีพ หรือนิทรรศการแนะแนวอาชีพ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดแรงงาน การเคลื่อนไหว และความต้องการของตลาดแรงงาน บริการให้ค่อนข้างน้อย การได้รับบริการในด้านการจัดวางตัวบุคคลค่อนข้างน้อย การช่วยเหลือให้คำแนะนำในการวางแผนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ในอาชีพ การสมัครงาน การสัมภาษณ์ หรือช่วยเหลือในเรื่องการเรียนซ่อมเสริม ตลอดจนการแนะแนวศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป และการใช้เวลาว่างทำงานพิเศษตามที่นักศึกษาลงมือได้จัดให้น้อยมาก

ทัศนีย์ ศิริวัฒน์ (2540 : 29) ได้ศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยส่วนรวมมีทัศนคติต่อความต้องการด้านการบริการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความต้องการด้านการบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ระบบการเรียนในมหาวิทยาลัย การศึกษาต่อ อาชีพ และเรื่องปัญหาส่วนตัวอยู่ในระดับสูง

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับการบริการการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศมีดังนี้ โจนส์ (อรพรรณ ลีอนุชวิชัย. 2523 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Jones. 1978) ได้สำรวจความต้องการการบริการให้คำปรึกษาที่สมบูรณ์แบบของนักศึกษาพยาบาลในประเทศอังกฤษ พบว่า

1. เมื่อมีปัญหาดังต่าง ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 98 เห็นว่าควรนำปัญหาดังต่าง ๆ มาอภิปรายเมื่ออยู่ในโรงเรียน มีนักศึกษาร้อยละ 10 เห็นว่า เมื่อมีปัญหาก็เก็บไว้ตามลำพัง

2. นักศึกษาร้อยละ 54 ต้องการการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) นักศึกษาร้อยละ 44 พอใจในการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลมากกว่า ส่วนนักศึกษาร้อยละ 2 ไม่แน่ใจบริการทั้ง 2 แบบ

3. นักศึกษาใหม่และนักศึกษาผู้ใหญ๋ขาดความสนใจในเรื่องการให้คำปรึกษาส่วนตัว อัลเลน (นันทวรรณ เกาจีน. 2530 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Allen. 1986 : 3259 - A) ได้ทำการศึกษาการเข้าร่วมปฐมนิเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย เซาท์เทิร์น อิลลินอยส์ (Southern Illinois University) ที่เมือง คาร์บอนเดล (Carbondale) จำนวน 717 คน งานวิจัยพบว่า การเข้าร่วมปฐมนิเทศของนักศึกษาปีที่ 1 มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจอยู่ศึกษาต่อในภาคเรียนที่ 2 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตลอดจนการที่นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและคณาจารย์ของนักศึกษาปีที่ 1 และการที่นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยจัดให้เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักศึกษาตัดสินใจในการเลือกที่จะศึกษาในสถาบันเดิมของตนเอง และนักศึกษาจะเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียนน้อยที่สุด เมื่อได้รับทราบรายละเอียดในการเรียนวิชาต่าง ๆ ในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป ดังนั้น การจัดบริการปฐมนิเทศจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งควรจะทำเพื่อให้นักศึกษาได้ข้อมูลต่าง ๆ จะเป็นการช่วยในการตัดสินใจของนักศึกษาได้มากขึ้น

คัลป์ (Culp. 1981 : 547 - A) ได้วิเคราะห์การให้บริการด้านกิจการนักศึกษาวิทยาลัยซัมซันเซมินอล (Seminole) เมือง แซนฟอร์ด (Sanford) รัฐฟลอริดา (Florida) โดยใช้แบบสอบถามนักศึกษาใหม่ นักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยมากกว่า 2 ภาคการศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ๋ สรุปผลดังนี้

1. บริการที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาคือ ด้านการศึกษา การทดสอบ การจัดหางาน บริการให้คำปรึกษา ด้านการศึกษาและอาชีพ บริการสนเทศ
2. นักศึกษาใหม่สนใจบริการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการและอาชีพ
3. นักศึกษาผู้ใหญ๋มีความเห็นว่า บริการจัดหางานและบริการให้คำปรึกษายังไม่เพียงพอกับความต้องการ

โอลิวรา (ปราณี พันธุ์สว่าง. 2532 : 27 - 28 ; อ้างอิงมาจาก Oliveira. 1980 : 3787 - 3788 - A) ได้ศึกษาการพัฒนาข้อเสนอที่เป็นแนวคิดในการดำเนินการบริการแนะแนวสำหรับมหาวิทยาลัยเทเรซินา (Teresina) ในส่วนกลางของเมืองพีเอออี (Piaui) ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศบราซิล (Northeast Brazil) พอสรุปผลดังนี้

1. นักศึกษาต้องการบริการแนะแนวและข้อมูลในด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการ และการปรับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาอาชีพและการวางแผน และปัญหาสังคม และส่วนตัว

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม PGQ (Program Goals Questionnaire) พบว่า นักศึกษาต้องการบริการให้คำปรึกษาสูงมากเป็นอันดับหนึ่ง และจากแบบสอบถาม SPGQ (Student Program Goals Questionnaire) พบว่าบริการในข้อ 1 เป็นความต้องการบริการแนะแนว และข้อมูลรวมทั้งการให้คำปรึกษาเป็นอย่างยิ่งและความต้องการพัฒนาอาชีพ การวางแผนปานกลางไปจนถึงต่ำสุดคือ ปัญหาสังคมและส่วนตัว ตามลำดับ ผลการวิจัยสรุปว่า การจัดบริการแนะแนวเป็นความต้องการของนักศึกษาและได้เสนอให้ทำโครงการบริการแนะแนว เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ

จากผลงานวิจัยของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความ ต้องการบริการแนะแนวสูงทุกด้าน เรียงตามลำดับที่มีลักษณะคล้ายกันดังนี้ บริการให้คำปรึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการกิจกรรมนักศึกษา บริการสุขภาพอนามัย บริการด้านสถานที่ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการด้านทุนการศึกษา บริการด้านห้องสมุด บริการจัดหางานและอาชีพ การจัดบริการแนะแนวเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นความต้องการของนักศึกษาที่จะให้มีการจัดบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น บริการปฐมนิเทศด้านการเรียน บริการให้คำปรึกษา ด้านอาชีพส่วนตัวและสังคม ซึ่งสภาพการจัดบริการแนะแนวในสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงควรจัดให้มีบริการแนะแนวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้ อันจะเป็นแนวทางให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติตน ไปสู่ความสำเร็จในการเรียน ตลอดจนการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการให้บริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามทัศนะของนักศึกษาผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 9 สาขาวิชาเอก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ฝรั่งเศส เยอรมัน ปรัชญา สื่อสารมวลชน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และสารสนเทศศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 40,579 คน (ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล.

2540 : 1)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาของมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 9 สาขาวิชาเอก จำนวน 405 คน ซึ่งได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามานะ (Yamane. 1967 : 886 - 887) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสาขาวิชา ได้กลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาเอก

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ	8,724	87
สาขาวิชาเอกภาษาไทย	608	7
สาขาวิชาเอกประวัติศาสตร์	730	7
สาขาวิชาเอกฝรั่งเศส	202	2
สาขาวิชาเอกเยอรมัน	162	2
สาขาวิชาเอกปรัชญา	242	3
สาขาวิชาเอกสื่อสารมวลชน	27,999	279
สาขาวิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	1,623	16
สาขาวิชาเอกสารสนเทศศึกษา	286	3
รวม	40,579	405

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่เสนอต่อการจัดการบริการแนะแนว นักศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. สร้างแบบสอบถามจากข้อมูล ซึ่งเป็นผลการศึกษาในข้อ 1 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามทัศนคติหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัด

บริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ส่วนภาษาของข้อความในแบบสอบถาม และตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธาน และกรรมการปริญญานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 30 คน ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 : 117 ; อ้างอิงมาจาก McIver and Carmines. 1987 : 22 - 38) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item To Total Correlation) และนำแบบสอบถามทั้งฉบับไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาในเรื่องเพศ อายุ และ สาขาวิชาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการแนะแนว ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวาง ตัวบุคคล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ นักศึกษามีความเห็นว่าการจัด บริการแนะแนวตามประเด็นในข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก คือ นักศึกษามีความเห็นว่าการจัดบริการ แนะแนวตามประเด็นในข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง คือ นักศึกษามีความเห็นว่าการจัด บริการแนะแนวตามประเด็นในข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย คือ นักศึกษามีความเห็นว่าการจัดบริการ
แนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ นักศึกษามีความเห็นว่าการจัด
บริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขออนุญาตศึกษา
ให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
และดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
 2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน
 3. วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อ 1 โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์
ดังนี้
 - 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
 - 3.50 - 4.99 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
 - 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
 - 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
 - 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
 4. วิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อ 2 โดยการใช้การทดสอบค่าที
(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of
Variance)

5. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé Method) (Ferguson. 1981 : 190, 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
df	แทน	ค่าระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
P	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
α	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาทัศนะของนักศึกษาผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริการแนะแนว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้าน และเป็นรายด้าน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา และด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยรวมและ เป็นรายด้าน จำนวนตามตัวแปร เพศ อายุ และสาขาวิชาเอก

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชาเอก

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	152	37.5
2. หญิง	253	62.5
รวม	405	100.0
อายุ		
1. ต่ำกว่า 20 ปี	112	27.6
2. 20 - 30 ปี	283	69.9
3. มากกว่า 30 ปี	10	2.5
รวม	405	100.0
สาขาวิชาเอก		
1. ภาษาอังกฤษ	62	15.3
2. ภาษาไทย	21	5.2
3. ประวัติศาสตร์	18	4.4
4. ภาษาฝรั่งเศส	19	4.7
5. ภาษาเยอรมัน	19	4.7
6. ปรัชญา	18	4.4
7. สื่อสารมวลชน	201	49.6
8. สังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา	29	7.3

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
9. สารสนเทศศึกษา	18	4.4
รวม	405	100.0

จากตาราง 2 นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 405 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 152 คิดเป็นร้อยละ 37.5 และเพศหญิง จำนวน 253 คิดเป็นร้อยละ 62.5 นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมามีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 ส่วนนักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาเอก ภาษาอังกฤษ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ภาษาไทย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ประวัติศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ภาษาฝรั่งเศส จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ภาษาเยอรมัน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ปรัชญา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 สื่อสารมวลชน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และสารสนเทศศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตอนที่ 1 การศึกษาทัศนะของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวโดยรวม 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และ
บริการจัดวางตัวบุคคล และเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการ
แนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม และเป็นรายด้าน

การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
	X	S.D.	
บริการสนเทศ	3.13	0.69	ปานกลาง
บริการให้คำปรึกษา	3.11	0.70	ปานกลาง
บริการจัดวางตัวบุคคล	3.16	0.79	ปานกลาง
รวม	3.13	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.13$,
 $S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนวทั้ง
3 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางเช่นกัน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการสนเทศ ตามทัศนะของนักศึกษา

ข้อที่	การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ที่คณะมนุษยศาสตร์จัดขึ้น...	3.36	0.81	ปานกลาง
2	การจัดทำคู่มือแนะแนวให้นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ เช่น หลักสูตรการเรียน ฯลฯ.....	3.52	0.98	มาก
3	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ ในการปฐมนิเทศนักศึกษา.....	3.32	0.88	ปานกลาง
4	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการต่าง ๆ ที่ คณะมนุษยศาสตร์และมหาวิทยาลัยจัด เช่น บริการ ไปรษณีย์ ฯลฯ.....	3.29	1.00	ปานกลาง
5	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนวิชาที่จะต้องเรียน....	3.46	0.98	ปานกลาง
6	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการยกเลิก กระบวนวิชาต่าง ๆ ของคณะฯ.....	3.20	0.99	ปานกลาง
7	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานในวิชาชีพต่าง ๆ...	3.11	1.04	ปานกลาง
8	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานวิชาชีพเฉพาะสาขา วิชาเอก เช่น การฝึกงานตามบริษัทห้างร้าน ฯลฯ..	3.10	1.12	ปานกลาง
9	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในภาคทฤษฎีเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ.....	3.18	1.00	ปานกลาง
10	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการฝึกงานในภาคปฏิบัติเพื่อ นำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ.....	3.14	1.01	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
11	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา.....	3.12	0.99	ปานกลาง
12	การจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อต่างประเทศ.....	2.99	0.97	ปานกลาง
13	การจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อภายในประเทศ.....	3.17	0.95	ปานกลาง
14	การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งที่จะค้นคว้าข้อมูลทางอาชีพ.....	3.03	0.95	ปานกลาง
15	การจัดทำเอกสารแนะนำให้รู้จักบุคลากรของคณะฯ เช่น คณบดี ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และหัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ.....	3.03	0.96	ปานกลาง
16	การจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานและบุคลากรในหน่วยงานของคณะมนุษยศาสตร์.....	3.10	0.98	ปานกลาง
17	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการหอพักนักศึกษา.....	2.70	1.03	ปานกลาง
18	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสุขภาพอนามัย.....	2.76	1.07	ปานกลาง
19	การจัดป้ายข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งอาชีพ.....	2.99	1.09	ปานกลาง
20	การจัดมูมนหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ.....	2.90	1.11	ปานกลาง
21	การจัดกิจกรรมโดยเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนหรือการทำงานมาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา.....	3.13	0.99	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
22	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานทำของนักศึกษา เช่น ตลาดนัดแรงงาน.....	3.18	1.06	ปานกลาง
	รวม	3.13	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 4 นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนวด้านบริการสนเทศ โดยรวม
ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า การจัดทำคู่มือแนะแนวให้นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ เช่น หลักสูตรการเรียน ฯลฯ
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.98) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสม
ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการให้คำปรึกษา ตามทัศนะของนักศึกษา

ข้อที่	การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
23	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา.....	3.19	1.03	ปานกลาง
24	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนในห้องเรียน..	3.17	0.99	ปานกลาง
25	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติ การทดลอง.....	3.08	1.03	ปานกลาง
26	การให้คำแนะนำการเตรียมตัวก่อนฝึกภาคปฏิบัติ....	3.09	0.99	ปานกลาง
27	การให้คำปรึกษาในเรื่องปัญหาส่วนตัวและสังคม ของนักศึกษา.....	2.90	1.01	ปานกลาง
28	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนของ นักศึกษา.....	3.18	1.01	ปานกลาง
29	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการปรับตัว ด้านการเรียนของนักศึกษา.....	3.05	0.97	ปานกลาง
30	จำนวนเจ้าหน้าที่แนะแนวเหมาะสมกับภาระงาน....	3.02	0.99	ปานกลาง
31	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แนะแนวในการให้บริการ	3.01	0.96	ปานกลาง
32	ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แนะแนวในการให้ บริการ.....	3.13	0.94	ปานกลาง
33	การจัดการบริการให้คำปรึกษาให้ประโยชน์แก่นักศึกษา..	3.13	0.92	ปานกลาง
34	ลักษณะของห้องแนะแนวมีความเหมาะสมและเป็น สัดส่วน.....	3.16	0.85	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		X	S.D.	
35	ห้องแนะแนวดังอยู่ในที่ที่มีความสะดวกในการติดต่อ...	3.15	0.90	ปานกลาง
36	การจัดให้มีเจ้าหน้าที่แนะแนวที่มีคุณวุฒิทางด้าน การแนะแนวโดยตรงทำหน้าที่ให้คำปรึกษา.....	3.25	0.94	ปานกลาง
	รวม	3.11	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 5 นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษา โดยรวม ว่ามีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.11$, $S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อการจัดบริการให้คำปรึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ตามทัศนะของนักศึกษา

ข้อที่	การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
37	การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกงานตามสาขาวิชาเอก เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต.	3.18	1.14	ปานกลาง
38	การเป็นสื่อกลางระหว่างนักศึกษาที่จะหางานทำกับ หน่วยงานต่าง ๆ.....	3.15	1.09	ปานกลาง
39	การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เพื่อเตรียมตัวออกสู่ ตลาดแรงงาน.....	3.10	1.08	ปานกลาง
40	การจัดการบรรยายเกี่ยวกับการรู้จักตนเองและ การสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อเตรียมตัวสู่ตลาดแรงงาน.	3.14	1.04	ปานกลาง
41	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของ นักศึกษา.....	3.09	1.05	ปานกลาง
42	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะแนวทางการพัฒนาทักษะ ทางการเรียน เช่น การอ่าน การพูด การเขียน การทำงาน.....	3.27	1.00	ปานกลาง
43	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะแนวทางเกี่ยวกับการปรับตัว ทางสังคมและการคบเพื่อน.....	3.03	0.98	ปานกลาง
44	การจัดสอนพิเศษโดยกลุ่มกิจกรรมหรือชมรมทาง วิชาการ.....	3.04	0.98	ปานกลาง
45	การหางานให้นักศึกษาทำเพื่อเป็นรายได้พิเศษ.....	3.06	1.06	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์	นักศึกษา n = 405		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
46	การพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาตาม สภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน.....	3.05	1.02	ปานกลาง
47	การจัดบริการด้านการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาตาม โครงการกองทุนกู้ยืมเงินของรัฐบาล.....	3.29	1.00	ปานกลาง
48	การจัดทุนการศึกษาของคณะฯ สำหรับนักศึกษาที่ ขาดแคลนทุนทรัพย์.....	3.27	1.01	ปานกลาง
49	การจัดทุนการศึกษาของคณะฯ สำหรับนักศึกษาที่มี ผลการเรียนดี และมีความประพฤติดี.....	3.35	1.01	ปานกลาง
50	การจัดทุนมูลนิธิเพื่อการศึกษาให้กับนักศึกษาของ คณะมนุษยศาสตร์ที่มีความประพฤติดี.....	3.27	1.01	ปานกลาง
รวม		3.16	0.79	ปานกลาง

จากตาราง 6 นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคล โดยรวมว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาจากเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการวางตัวบุคคลว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของ
คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการ
ให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล และเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ
และสาขาวิชาเอก

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการจัดการบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ

การจัดการบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์	ชาย n = 152		หญิง n = 253		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
บริการสนเทศ	3.04	0.71	3.18	0.68	1.90	0.05
บริการให้คำปรึกษา	3.03	0.71	3.15	0.70	1.62	0.10
บริการจัดวางตัวบุคคล	3.08	0.81	3.21	0.78	1.61	0.10
รวม	3.05	0.67	3.18	0.67	1.88	1.00

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการจัดการบริการ
แนะแนวด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล โดยรวมทุกด้าน
และเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร อายุ

การจัดบริการแนะแนว ของคณะมนุษยศาสตร์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านบริการสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.23	0.47
	ภายในกลุ่ม	402	194.16	0.48	
ด้านบริการให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.37	0.69	1.40
	ภายในกลุ่ม	402	197.04	0.49	
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.69	1.34	2.17
	ภายในกลุ่ม	402	249.68	0.62	
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.10	0.55	1.24
	ภายในกลุ่ม	402	179.62	0.45	

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาที่มีระดับอายุต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทักษะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาเอก

การจัดบริการแนะแนว ของคณะมนุษยศาสตร์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านบริการสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	8	4.98	0.62	1.30
	ภายในกลุ่ม	396	189.63	0.48	
ด้านบริการให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	8	5.24	0.65	1.34
	ภายในกลุ่ม	396	193.18	0.49	
ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	8	9.67	1.21	1.97
	ภายในกลุ่ม	396	242.70	0.61	
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	8	5.28	0.66	1.49
	ภายในกลุ่ม	396	175.45	0.44	

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างกันมีทักษะต่อการจัดบริการ
แนะแนว โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 405 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัว จำนวน 50 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 405 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 405 ฉบับ จัดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล และเป็นรายด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการแนะแนวของมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการแนะแนว ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
3. การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล จำแนกตามตัวแปร อายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาเอก พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ต่าง สาขาวิชาเอกกันมีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวมทุกด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร

ที่ปฏิบัติงานในงานบริการการศึกษา ในหน่วยงานแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวด หัวหน้าหน่วยและนักวิชาการศึกษา ส่วนใหญ่นั้นไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการแนะแนว การบริการที่คณะจัดขึ้นนั้นไม่สามารถสนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนสถานที่ของการให้บริการ เช่น ห้องให้คำปรึกษาแนะแนวยังไม่เหมาะสม และไม่เป็นที่ส่วนตัว ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาขอรับบริการเกิดความวิตกกังวลและมีความรู้สึกละอายใจไม่มีความเป็นส่วนตัวต่อการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ดังที่ สาเนาว่า ขจรศิลป์ (2525 : 83) กล่าวว่า ห้องให้คำปรึกษาต้องมีลักษณะที่เป็นส่วนตัว คือ ประตูห้องจะต้องปิดให้มีมิติความเป็นส่วนตัว พนักห้องบุด้วยวัสดุเก็บเสียง เรื่องทุกเรื่องที่เกิดขึ้นจะเป็นความลับ รู้กันเฉพาะผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภาวิณี จิตตเสถียร (2535 : 96) ที่พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือ มีความต้องการให้จัดห้องให้คำปรึกษา โดยเฉพาะการจัดทำบัตรนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2537 : 58) ที่ได้ศึกษาการจัดบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีความต้องการเกี่ยวกับสถานที่ห้องให้คำปรึกษาในระดับมาก นอกจากนั้น นักศึกษายังเสนอแนะว่าควรจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น จึงส่งผลให้นักศึกษา มีทัศนะว่าการจัดบริการแนะแนวของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พิงพิศ จักรปิง (2524 : 30) ที่ได้ศึกษาสภาพการให้บริการนักศึกษา พบว่า สภาพการให้บริการทุกประเภทของวิทยาลัยครูเชียงใหม่และลำปางอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีทัศนะต่อการจัดบริการสนเทศ ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการสนเทศในข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารทางการเรียนและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการหางานทำให้กับนักศึกษา ยังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนและการได้รับประโยชน์ของข่าวสารที่ทันสมัย เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับคณะมนุษยศาสตร์

ได้อย่างเพียงพอ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่ ตลอดจนการจัดการเผยแพร่ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์เพื่อเป็นบริการที่เป็นประโยชน์ให้กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการในประเด็นดังกล่าว ดังที่ นภา พงศ์พิพัฒน์ (2532 : 4) กล่าวว่า ระบบข้อมูลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง บุคลากรและแผนจะต้องจัดระบบของการรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับเวลาและโอกาสเพราะถ้าไม่สามารถจัดกระทำกับข้อมูลในลักษณะดังกล่าวได้ งานข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในศูนย์และแผนก็จะกลายเป็นเพียงสุสานข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรเลย จึงส่งผลให้นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการสนเทศว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสารภี ภาณุรัตน์ (2524 : 29) ที่พบว่า ในบริการสนเทศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและโอกาสในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการฝึกภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน และสอดคล้องกับการวิจัยของ วิโรจน์ ว่องวรานนท์ และสุรศักดิ์ ธนทอง (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2539 : 245-246; อ้างอิงมาจากวิโรจน์ ว่องวรานนท์ และสุรศักดิ์ ธนทอง, 2535) ที่ได้ศึกษาความต้องการการรับบริการแนะแนวอาชีพในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า นักศึกษาได้รับบริการข่าวสารในลักษณะแผ่นพับ ประกาศ หรือโบสเตอร์ พอสมควร แต่นักศึกษาได้รับบริการสนเทศในด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มของความต้องการของตลาดแรงงานค่อนข้างน้อย

ด้านบริการให้คำปรึกษา พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีทัศนคติต่อการจัดบริการให้คำปรึกษา ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีจำนวนมากกว่าจำนวนของบุคลากรที่ให้บริการให้คำปรึกษา ทำให้การบริการไม่ทั่วถึงและนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของบริการให้คำปรึกษา จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยปรึกษากับเพื่อน หรือรุ่นพี่ซึ่งสะดวกกว่าการมาขอรับคำปรึกษาที่คณะจัดให้ ทั้ง ๆ ที่บริการให้คำปรึกษามีความสำคัญ ดังที่ วัฒนา พิชราวนิช (2531 : 151) กล่าวว่า การบริการให้คำปรึกษา เป็น

หัวใจของบริการแนะแนว ซึ่งถือว่าเป็นบริการที่สำคัญที่สุดในการจัดบริการแนะแนว บริการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาเพื่อช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาเองได้อย่างฉลาด อย่างไรก็ตาม การวิจัยของ ศรีธนา สุวรรณสัมฤทธิ์ (2529 : 83) ได้พบว่า เจ้าหน้าที่แนะแนวคณะมนุษยศาสตร์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์มีทักษะต่อการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการให้คำปรึกษา ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีทักษะต่อการบริการจัดวางตัวบุคคล ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีจำนวนมาก มีทั้งที่มาเรียนสม่ำเสมอและมาเรียนเป็นครั้งคราว เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ไม่มีการนับเวลาในการเข้าชั้นเรียน นอกจากนั้น ในการจัดกิจกรรมหรือการให้ทุนการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มักไม่ติดตามข่าวสารทางคณะประกาศให้ทราบ จึงทำให้การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ไม่ได้ผลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม การจัดบริการการจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ดังที่ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 213) ได้กล่าวว่า การจัดบริการแนะแนวในด้านการจัดวางตัวบุคคลมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียนและได้ประกอบอาชีพเหมาะสมกับงาน เพื่อจะได้พัฒนาได้เต็มที่ และมีความสุข ความสำเร็จในชีวิต และ วัฒนา พัทธราวนิช (2531 : 163) กล่าวว่า การจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยให้การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามที่คัดเลือก เป็นบริการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนตามวิชาที่ตนเองชอบ และช่วยให้มีโอกาเรียนและประกอบอาชีพตรงตามความสามารถของตนเอง การจัดบริการจัดวางตัวบุคคลจึงน่าจะเป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปราณี พันธุ์สว่าง (2532 : 116 - 125) ที่ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาวิทยาลัยครู พิบูลสงคราม พบว่า นักศึกษามีความต้องการบริการจัดวางตัวบุคคลด้านการศึกษาและอาชีพ บริการจัดหางานให้ทำเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว บริการด้านทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ส่วนใหญ่อาจเป็นผู้ที่มีงานทำและอยู่ในวัยผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งอาจมีการตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่เห็นความสำคัญของบริการจัดวางตัวบุคคล จึงมีทัศนคติต่อการจัดบริการด้านการจัดวางตัวบุคคล ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน ในด้านบริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล

2.1 การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนะของนักศึกษา คณะมนุษย-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดบริการแนะแนว ต่าง ๆ ของคณะมนุษยศาสตร์ เช่น บริการสนเทศที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารในลักษณะของการจัดทำบอร์ด เพื่อเผยแพร่ และปิดประกาศอันเป็นประโยชน์แก่นักศึกษานั้น ยังไม่เพียงพอ หรือ เป็นเพราะสถานที่สำหรับการให้บริการสนเทศมีจำกัด และในด้านการบริการให้คำปรึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มักไม่กล้า มีความกลัว และเกรงใจ ที่จะมาขอคำแนะนำ จากเจ้าหน้าที่แนะแนว นอกจากนั้น คณะมนุษยศาสตร์ ยังไม่มีห้องให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วนเหมาะสม ในเรื่องของการจัด ให้ทุนการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูลว่าคณะมีการจัดทุนการศึกษาให้แก่ นักศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย จึงทำให้การจัดบริการแนะแนวของคณะไม่ ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น ทั้งนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง จึงต่างรับรู้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนั้น นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง ก็ได้รับบริการข่าวสารในเรื่องของบริการต่าง ๆ ของคณะ ที่เกี่ยวกับการปฐมนิเทศ กระบวนวิชาต่าง ๆ ที่ต้องเรียนการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงกระบวน วิชาของคณะ ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานในวิชาชีพต่าง ๆ เป็นไปอย่างค่อนข้างไม่ทั่วถึง ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุของการที่คณะขาดงบประมาณในด้านนี้ จึงทำให้นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ ทั้งโดยรวมและ เป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2537 : 59) ที่ได้ศึกษาการจัดบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการบริการให้คำปรึกษาทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนคติของนักศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร อายุ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 20 ปี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ไม่ค่อยสนใจต่อการบริการแนะแนว เพราะคิดว่ายังมีเวลาเพียงพอที่จะมาขอรับบริการแนะแนว ส่วนนักศึกษาที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 30 ปีขึ้นไป มักจะเป็นนักศึกษาที่ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย จึงทำให้ไม่ค่อยมีโอกาสเข้ามาขอรับบริการแนะแนว ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ นักศึกษาเหล่านั้น ยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องมาขอรับบริการจากฝ่ายแนะแนว เพราะส่วนใหญ่นักศึกษามีงานทำอยู่แล้ว นอกจากนั้น อาจเป็นเพราะคณะมนุษยศาสตร์ได้ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแนะแนวทางการศึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยไม่จำกัดอายุ ตามสภาพปัญหาของแต่ละบุคคลอยู่แล้ว จึงทำให้นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนว โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีธนา สุวรรณสัมฤทธิ์ (2529 : 82) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการแนะแนวนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และพบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการบริการแนะแนวมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวตามทัศนคติของนักศึกษาคณะ

มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาเอก พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยยังไม่มีข้อกำหนด กฎ ข้อบังคับ และ

ระเบียบต่าง ๆ ในลักษณะของการย้ายโอนคณะหรือสาขาวิชาเอก นักศึกษาสามารถดำเนินการย้ายโอนได้ที่สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล (สวป.) ได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านบริการแนะแนวที่ทางคณะจัดขึ้น ดังนั้น นักศึกษาจึงไม่ได้ให้ความสำคัญของการบริการแนะแนวเท่าที่ควร นอกจากนั้น การให้ข้อมูลต่าง ๆ ของคณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น กระบวนวิชาต่าง ๆ ที่ต้องเรียนตามหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาที่ต้องเรียน การเปลี่ยนแปลงกระบวนวิชา หรือการยกเลิกกระบวนวิชา คณะมีการประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดทำบอร์ด ตลอดจนการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารเพื่อการรับรู้ ไม่ทั่วถึงเพียงพอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยบริการกิจการนักศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาของคณะที่จะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาในด้านการเรียน การปรับตัว และปัญหาส่วนตัวอันเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ในการอยู่ร่วมกันในมหาวิทยาลัย ตลอดจนปัญหาการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับการเรียนตามสาขาวิชาที่ศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง อนึ่ง คณะมนุษยศาสตร์ก็ได้มีการจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราวเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาเอก มีแนวทางในการปรับตัวทางสังคม และการเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพในอนาคต ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือ และการเป็นสื่อกลางระหว่างองค์กรภายนอกต่อการเตรียมตัวของผู้สำเร็จการศึกษากับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้วยสาเหตุดังกล่าว นักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกจึงมีทิศทางการจัดบริการแนะแนวคณะมนุษยศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยรามคำแหงและคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนี้

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง เช่น งบประมาณการประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

2. มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรจัดทำมีการฝึกอบรมหรือจัดทำเอกสารเผยแพร่ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและเจ้าหน้าที่แนะแนวเข้าใจบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของการแนะแนว
3. คณะมนุษยศาสตร์ควรจัดหาเจ้าหน้าที่แนะแนวเพิ่ม ทั้งนี้บุคลากรในงานแนะแนวควรมีวุฒิทางด้านการแนะแนวโดยตรง สามารถให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
4. คณะมนุษยศาสตร์ควรจัดทำมีห้องแนะแนวที่เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เหมาะแก่การให้คำปรึกษารวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ หรือเอกสารเกี่ยวกับการหางานทำ การศึกษาต่อ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการแนะแนว
5. คณะมนุษยศาสตร์ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับตลาดนัดแรงงานทุก ๆ ภาคเรียน เพื่อช่วยนักศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจของครอบครัว
6. คณะมนุษยศาสตร์ควรจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อหาทุนการศึกษา เพื่อช่วยนักศึกษา ทั้งนี้ควรได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และมีระยะเวลาประกาศรับสมัครนานพอสมควรเพื่อให้นักศึกษาได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

เนื่องจากการจัดบริการแนะแนวมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษา จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาอย่างละเอียดโดยเฉพาะในบริการแต่ละด้าน เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและตรงตามความต้องการของนักศึกษา
2. ควรศึกษาการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามผลและประเมินผล เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักศึกษาตามคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คมเพชร จัตรสุกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- คัทลียา (นามปากกา). "บนเส้นทางสายแนะแนว," วารสารแนะแนว. 29(160) : 16 - 22 ; สิงหาคม - กันยายน 2538.
- จำเนียร ช่างโชติ. การให้บริการปรึกษาแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.
- ดวงอมร พรหมงาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สมชาย อรุณอนันต์ชัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2540.
- ทวิสิทธิ์ สิทธิกร. การนิเทศและแนะแนวสู่ศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสู่ศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544).
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2539.
- ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่น ๆ. หลักการแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2528.
- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. "การศึกษาปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง," รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2533.
- _____. แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริณิธานพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- _____. "กรณีศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง," รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2532.
- _____. "กรณีศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง," วารสารแนะแนว. 31(165) : 2540.
- ธนิดา วัฒนโชติ. การศึกษายภาพของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

นางเยาว์ ชาอุดมรงค์ และประเทือง ธนียผล. "ปัจจัยที่มีผลต่อการสอบตกของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงในวิชาบังคับพื้นฐานทั่วไปที่เปิดสอนโดยคณะมนุษยศาสตร์," รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

นภา พงศ์พิพัฒน์. "งานแนะแนวของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเป็นระบบปิด คือ เปิดกว้างให้มีข้อมูลให้มากและให้เขาตัดสินใจด้วยตัวของเขาเอง," จดหมายข่าวแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. 2(5) : 2 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2532.

นวลจันทร์ มาตยภูธร. ความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อุดสาเนา.

นิตยา ขอบชื่นสุข ผู้ให้สัมภาษณ์, สมชาย อรัญนันต์ชัย ผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2540.

นันทวรรณ เกาจีน. การศึกษาความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการรู้และวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อุดสาเนา.

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. แนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, ม.ป.ป.

บัวทอง สว่างโสภากุล. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

ประณม จันทิม "ครูแนะแนวในยุคโลกาภิวัตน์," วารสารแนะแนว. 29(160) : สิงหาคม - กันยายน 2538.

ปราณี พันธุ์สว่าง. ความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาในวิทยาลัยครูพิษณุโลก. พิษณุโลก สหวิทยาลัยพุทธชินราช. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อุดสาเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2529.

ผกา บุญเรือง. จิตวิทยาแนะแนว 301 การจัดและการให้บริการสนเทศ. ชลบุรี :

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2528.

ภาวิณี จิตเสถียร. ความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลใน

เขตภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์

ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.

พนม ลิมอารีย์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์,

2533.

พรพิมล ดิษฐาน ผู้ให้สัมภาษณ์, สมชาย อรัญนันต์ชัย ผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยแนะแนว

การศึกษา สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2540.

พรหมธิดา แสนคำเครือ. การแนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528.

พึงพิศ จักรกิง. การศึกษาสภาพการให้บริการนักศึกษาของวิทยาลัยครูเชียงราย เชียงใหม่

ลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

อัดสำเนา.

พาริดา ประธาน. การสำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพ

มหานคร. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544).

กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2539.

รวีวรรณ ชินะตระกูล. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์,

2537.

_____. หลักการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ภาพพิมพ์, 2539.

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. ระเบียบการรับสมัครเข้าเป็นนักศึกษาและแผนกำหนดการศึกษา

ชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

2540.

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. สถิติจำนวนนักศึกษาปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ :

ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล, 2540.

..... หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต 2531 และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน.

กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ โรงพิมพ์รามคำแหง, 2536.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. สาเหตุของการขาดสอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กรุงเทพฯ : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2524.

วัชรินทร์ ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วัฒนา พิชราวนิช. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2531.

วันชัย ศิริชนะ. "การพัฒนางานแนะแนวในยุคโลกาภิวัตน์," วารสารแนะแนว.

25 - 29 ; สิงหาคม 2537.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

วีระ บำรุงรักษ์. "การแนะแนวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์," วารสารแนะแนว.

29(156) : 7 - 11 ; ธันวาคม 2537 - มกราคม 2538.

ศรีธนา สุวรรณสัมฤทธิ์. "ผลสัมฤทธิ์ของการแนะแนวนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รามคำแหง พ.ศ. 2527,"รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

2529.

สงบ ลักษณะ. "สัมภาษณ์พิเศษรองอธิบดีกรมวิชาการ (ดร.สงบ ลักษณะ) เรื่องการพัฒนา

คนกับการแนะแนว," วารสารแนะแนว. 30(162) : 35 - 40 ; 2539.

สถิตย์ วงศ์สวรรค์. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2531.

सानาวี ขจรศิลป์. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2529.

สำเนา ขจรศิลป์. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2530.

_____. หลักการกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

สุชาดา เมฆพัฒน์. เจตคติของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาและนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อ
การจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2523. อัดสำเนา.

สารภี ภานรัตน์. การศึกษาความต้องการการบริการแนะแนวของนักศึกษาคณะวิศวกรรม

เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเอสพีเอสเอส (SPSS).

กรุงเทพฯ : สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

อารี ดันต์เจริญรัตน์. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล. พิษณุโลก : ภาควิชาการ

แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

อาภา อดิษฐ์. "การแนะแนวกับการปฏิรูปการศึกษา," วารสารแนะแนว.

30(161) : 19 - 24 ; 2539.

อรพรรณ ลือบุญวัชรชัย. การศึกษาความต้องการทางด้านบริการแนะแนวของนักศึกษา

พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

อรสา หงษ์นิกร. ความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ธุรกิจบัณฑิตย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

อัดสำเนา.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 4th ed.
New York : Harper and Row, 1984.

Culp, Marguerite McGann. "An Analysis of Student Personnel Services
at Seminole Community College Sanford Florida," Dissertation
Abstracts International. 42(2) : 547 - A ; August, 1981.

- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. New York : McGraw-Hill, 1981.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, Book Company, 1973.
- Krumboltz, J.D. Guidance and Counseling. New York : Hole, Rinchart and Winston, 1970.
- Likert, R. New Patterns of Management. New York : McGraw-Hill Book Co., 1961.
- Miller, Carroll H. Foundations of Guidance. New York : Harper and Row Publisher, Inc., 1976.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. New York : Harper and Row, 1967.

ภาคผนวก

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

11 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์

ตามที่เมื่อประมาณต้นเดือนมีนาคม 2541 นักศึกษาได้ให้เกียรติเข้าร่วมการวิจัยเรื่อง "การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตามทัศนะของนักศึกษา" โดยได้ทำแบบทดสอบวัดทัศนะของนักศึกษา 2 ชุด และตอบแบบสอบถาม 1 ชุด แล้วนั้น กระผมขอขอบคุณยิ่งในความร่วมมือของนักศึกษามา ณ โอกาสนี้

อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยดังกล่าว กระผมมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์มายังนักศึกษาอีกครั้งหนึ่งในการตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อที่จะได้นำข้อมูลในครั้งนี้นำไปวิเคราะห์ผลร่วมกับข้อมูลที่ได้มาแล้วจากการตอบแบบสอบถามในชุดที่ 1 เมื่อต้นเดือนมีนาคม 2541 การตอบแบบสอบถามในชุดที่ 2 นี้ จึงมีความสำคัญอย่างมากกับผลการวิจัยนี้ ซึ่งหากขาดข้อมูลในส่วนนี้ไป จะส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับมาแล้วในแบบสอบถามชุดที่ 1 เสียไปทันที

จึงขอความร่วมมือนักศึกษาที่รักยิ่งทุกคน ได้โปรดตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 แต่ผลการวิจัยนี้จะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุง การจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ตลอดจนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสำหรับนักศึกษาใหม่ในรุ่นต่อ ๆ ไป

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ด้วยความขอบคุณยิ่ง

(นายสมชาย อรัญอนันตชัย)

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการอุดมศึกษา

แบบสอบถาม

ชื่อเรื่อง การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตามทัศนะของนักศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง จึงขอความร่วมมือท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และโปรดตอบตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ และจะใช้เพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่อง (/) หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ
 - 1.1 () ชาย
 - 1.2 () หญิง
2. อายุ
 - 2.1 () ต่ำกว่า 20 ปี
 - 2.2 () 20 - 30 ปี
 - 2.3 () มากกว่า 30 ปีขึ้นไป
3. สาขาวิชาเอกที่ท่านกำลังศึกษาอยู่
 - 3.1 () สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ
 - 3.2 () สาขาวิชาเอกภาษาไทย
 - 3.3 () สาขาวิชาเอกประวัติศาสตร์
 - 3.4 () สาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส
 - 3.5 () สาขาวิชาเอกภาษาเยอรมัน
 - 3.6 () สาขาวิชาเอกปรัชญา
 - 3.7 () สาขาวิชาเอกสื่อสารมวลชน
 - 3.8 () สาขาวิชาเอกสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา
 - 3.9 () สาขาวิชาเอกบรรณารักษ์และสารสนเทศศึกษา

ตอนที่ 2

คำชี้แจง แบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งประกอบด้วยการจัดการบริการแนะแนว 3 บริการ ดังนี้ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล

โปรดพิจารณาโดยถือความคิดเห็นของท่านเองเป็นหลักว่า ท่านมีความเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตามประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละข้อคำถามมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ขอให้กาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

การพิจารณาระดับความเหมาะสมแบ่งเป็น 5 ระดับ ความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ นักศึกษาเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก คือ นักศึกษาเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง คือ นักศึกษาเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย คือ นักศึกษาเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือนักศึกษาเห็นว่าการจัดการบริการแนะแนวตามประเด็นในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของ
การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	<u>บริการสนเทศ</u>					
1.	การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ที่คณะมนุษยศาสตร์ จัดขึ้น.....					
2.	การจัดทำคู่มือแนะแนว ให้แก่นักศึกษาคณะ มนุษยศาสตร์ เช่น หลักสูตรการเรียน ฯลฯ.....					
3.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว ของคณะมนุษยศาสตร์ ในการปฐมนิเทศ นักศึกษา.....					
4.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการต่าง ๆ ที่คณะมนุษยศาสตร์และมหาวิทยาลัยจัด เช่น บริการโปรบ์นีย์ ฯลฯ.....					
5.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนวิชาที่ต้อง เรียน.....					
6.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและ การยกเลิกกระบวนวิชาต่าง ๆ ของคณะฯ.....					
7.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานในวิชาชีพ ต่าง ๆ					

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานวิชาชีพ เฉพาะสาขาวิชาเอก เช่น การฝึกงานตาม บริษัทห้างร้าน ฯลฯ.....	...	...	...	...	...
9.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในภาคฤดู เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ.....	...	...	...	...	...
10.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการฝึกงานในภาค ปฏิบัติ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบ อาชีพ	...	...	...	...	...
11.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา.....	...	...	...	...	...
12.	การจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ ต่างประเทศ.....	...	...	...	...	...
13.	การจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ ภายในประเทศ.....	...	...	...	...	...
14.	การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งที่จะค้นคว้า ข้อมูลทางอาชีพ.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.	การจัดทำเอกสารแนะนำให้รู้จักบุคลากรของ คณะ เช่น คณบดี ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และหัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ.....					
16.	การจัดทำอาร์ตเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ หน่วยงานและบุคลากรในหน่วยงานของ คณะมนุษยศาสตร์.....					
17.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการหอพัก นักศึกษา.....					
18.	การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสุขภาพ อนามัย.....					
19.	การจัดป้ายข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งอาชีพ.....					
20.	การจัดมุมหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ.....					
21.	การจัดกิจกรรมโดยเชิญศิษย์เก่าที่ประสบ ความสำเร็จในด้านการเรียนหรือการทำงาน มาให้ความแนะที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา.....					
22.	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานทางของ นักศึกษา เช่น ตลาดนัดแรงงาน.....					

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	บริการให้คำปรึกษา					
23.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพที่ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา.....	...	...	...	...	...
24.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนใน ห้องเรียน.....	...	...	...	...	...
25.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติใน ห้องปฏิบัติการทดลอง.....	...	...	...	...	...
26.	การให้คำแนะนำการเตรียมตัวก่อนฝึกภาค ปฏิบัติ.....	...	...	...	...	...
27.	การให้คำปรึกษาในเรื่องปัญหาส่วนตัวและ สังคมของนักศึกษา.....	...	...	...	...	...
28.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียน ของนักศึกษา.....	...	...	...	...	...
29.	การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการ ปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา.....	...	...	...	...	...
30.	จำนวนเจ้าหน้าที่แนะแนวเหมาะสมกับ ภาระงาน.....	...	...	...	...	...
31.	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แนะแนวในการ ให้บริการ.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
32.	ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แนะแนวใน ให้บริการ.....					
33.	การจัดบริการให้คำปรึกษาให้ประโยชน์แก่นักศึกษา.....					
34.	ลักษณะของห้องแนะแนวมีความเหมาะสม และเป็นสัดส่วน.....					
35.	ห้องแนะแนวตั้งอยู่ในที่ที่มีความสะดวกใน การติดต่อ.....					
36.	การจัดให้มีเจ้าหน้าที่แนะแนวที่มีคุณวุฒิ ทางด้านการแนะแนวโดยตรงทำหน้าที่ให้ คำปรึกษา.....					
<u>บริการจัดวางตัวบุคคล</u>						
37.	การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกงานตามสาขา วิชาเอก เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการ ประกอบอาชีพในอนาคต.....					
38.	การเป็นสื่อกลางระหว่างนักศึกษาที่จะหางาน ทำกับหน่วยต่าง ๆ.....					
39.	การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เพื่อเตรียมตัว ออกสู่ตลาดแรงงาน.....					

ข้อที่	การจัดบริการแนะแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40.	การจัดการบรรยายเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง และการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อเตรียมตัว สู่ตลาดแรงงาน.....					
41.	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ของนักศึกษา.....					
42.	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะแนวทางการพัฒนา ทักษะทางการเรียน เช่น การอ่าน การพูด การเขียน การทำรายงาน.....					
43.	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะแนวทางเกี่ยวกับ การปรับตัวทางสังคมและการคบเพื่อน.....					
44.	การจัดสอนพิเศษโดยกลุ่มกิจกรรมหรือชมรม ทางวิชาการ.....					
45.	การหางานให้นักศึกษาทำเพื่อเป็นรายได้ พิเศษ.....					
46.	การพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา ตามสภาพปัญหาของนักศึกษาแต่ละคน.....					
47.	การจัดบริการด้านการให้กู้ยืมเงินเพื่อการ ศึกษาตามโครงการกองทุนกู้ยืมเงินของ รัฐบาล.....					

ข้อที่	การบริหารและแนวของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
48.	การจัดทุนการศึกษาของคณะฯ สำหรับ นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์.....					
49.	การจัดทุนการศึกษาของคณะฯ สำหรับ นักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และมีความ ประพฤติดี.....					
50.	การจัดทุนมูลนิธิเพื่อการศึกษาให้กับนักศึกษา ของคณะมนุษยศาสตร์ที่มีความประพฤติดี.....					

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ นายสมชาย อรัญนันต์ชัย

เกิดเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2496

สถานที่เกิด อำเภอองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 24/75 หมู่ 4 ถนนรามอินทรา 34

แขวงจรัญเขี้ยว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา (เจ้าหน้าที่แนะแนวการศึกษา)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ

กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช.)

จากโรงเรียนสามเสนพัฒนการบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ศศ.บ.)

จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตามทัศนะของนักศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

สมชาย อรัญอนันต์ชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน คือ บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษาและบริการจัดวางตัวบุคคล 2) เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้านและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ และสาขาวิชาเอก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้าน และเป็นรายด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ และสาขาวิชาเอก มีทัศนะต่อการจัดบริการแนะแนวของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวม 3 ด้านและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

GUIDANCE SERVICES OF THE FACULTY OF HUMANITIES
AS PERCEIVED BY STUDENTS AT RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

SOMCHAI ARANANANTACHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this research were 1) to study the students' perception toward the guidance services of the Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University on three aspects : information service, guidance and counseling service, and placement service 2) to compare the perception of the students with different sexes, ages, and majors toward the total three areas and each area of the guidance services. The sample consisted of 405 students who enrolled in the Faculty of Humanities in the first semester of the 1997 academic year. The instrument used for collecting data in this study was a five rating scales questionnaire. Arithmetic mean, standard deviation, t-test, and one - way analysis of variance were utilized for data analysis.

The findings of the study were as follows:

1. The guidance services of the Faculty of Humanities both in the total three areas and each area were perceived by the students at the moderate level.
2. There was no significant different on the perception of students with different sexes, ages, and majors toward the guidance services of the Faculty of Humanities both in the total three areas and each area.